

PROGRAMMA 3: SOCIALE LEEFOMGEVING

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Visie

Integraal beleidskader sociaal domein

Het jaar 2023 was het laatste jaar van het Integraal beleidskader sociaal domein 2020-2023 (IBK SD). In aanloop naar het nieuwe IBK-SD 2024-2027 zijn breed wensen en verwachtingen opgehaald bij inwoners, raad, adviesraden, partners en betrokkenen. Het nieuwe IBK-SD bouwt verder op het oude IBK. We blijven werken vanuit de visie sociaal domein en het Model Veenendaal 2020, maar we gaan de accenten en focus iets verleggen. Zo hebben we meer oog voor het denk- en doenvermogen van de inwoners.

Belangrijke onderwerpen zijn:

- preventie en vroegsignalering;
- inclusieve samenleving en kansengelijkheid;
- toekomstbestendigheid sociaal domein;
- zelfredzaamheid en sociale basis;
- menselijke maat en vertrouwen in de overheid;
- handhaving, controle en verantwoording.

Dit vertaalt zich in de volgende maatschappelijke doelen voor de komende vier jaar:

- we streven naar bestaanszekerheid voor alle inwoners;
- we bevorderen zelfredzaamheid;
- er blijft kwalitatief goede ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben.

In de programmabegroting 2024 zijn inspanningen op de beoogde effecten opgenomen die zijn afgeleid van het laatste jaar uit het integraal beleidskader 2020-2023. De hierin opgenomen tien maatschappelijke doelen vormen hiervoor de basis.

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

Het voorstel voor de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) is ingediend bij de Tweede Kamer. De wet stelt gemeenten straks in staat om de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Inburgering en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in samenhang met elkaar uit te voeren. Ook wordt betere samenwerking mogelijk met aangrenzende domeinen als zorg, onderwijs en wonen. Bij het vaststellen van de programmabegroting 2023 was de verwachting dat de wet per 1 januari 2024 in werking zou treden. Deze was al doorgeschoven naar 1 juli 2024, maar nu deze wet controversieel is verklaard zal invoering van de wet zeker niet voor 1 januari 2025 plaatsvinden.

Integrale handhaving sociaal domein

Handhaving is essentieel om ervoor te zorgen dat we ons geld besteden aan inwoners die steun ook echt nodig hebben. Zo borgen we dat de meest kwetsbare inwoners van Veenendaal kunnen rekenen op goede ondersteuning, voorkomen we dat door onrechtmatig gebruik onnodige uitgaven worden gedaan en weten inwoners en aanbieders dat plegen van fraude niet loont. Naast financiële overwegingen is handhaving ook nodig om het draagvlak van het beleid overeind te houden. Daarbij is het belangrijk om bij het vormgeven van handhaving een balans te vinden tussen vertrouwen en controle.

In het IBK SD is beschreven dat we toe willen werken naar integrale handhaving binnen het sociale domein. Eind 2021 is hiervoor een beleidsplan handhaving sociaal domein 2022-2025 vastgesteld. Dit is een overkoepelend plan voor Participatiewet, Wmo en Jeugd. Inmiddels zijn er binnen het gehele sociale domein toezichtfuncties ingericht. Daarnaast wordt samen met het fysieke domein ook gewerkt aan het multidisciplinair handhaven om enerzijds de controlelasten te beperken, maar ook om zicht te krijgen op domein overstijgende problematiek en ondermijnende criminaliteit.

In het beleidsplan handhaving is de visie beschreven van handhaving, uitgangspunten en instrumenten. Dat handhaven noodzakelijk is wordt breed gedragen. Wel is aangekondigd dat college en raad nog in gesprek gaan over balans tussen vertrouwen en controle. Dit naar aanleiding van het gebruik van risicosturing binnen de Participatiewet.

In december 2023 is door het college een heronderzoekssystematiek Participatiewet vastgesteld. Deze nieuwe aanpak past in de keuze om handhaving vanuit het uitgangspunt van vertrouwen vorm te geven. Zij is gericht op een rechtmatige verstrekking van een uitkering, met een menselijke maat. Dit vertaalt zich in een andere frequentie, maar ook in een andere toon van gesprekken. Daarnaast is de insteek van gesprekken breder. Zo worden deze ook gebruikt om kwetsbare inwoners te versterken.

Thema's

De visie van het Programma Sociale Leefomgeving komt tot uiting in acht thema's:

- I. Inkomen
- II. Sociaal domein – Participatie en re-integratie
- III. Sociaal domein – WMO
- IV. Sociaal domein – Jeugd
- V. Onderwijs en ontwikkeling
- VI. Sport
- VII. Cultuur
- VIII. Welzijn

I. Inkomen

Aanpak geldzorgen, armoede en schulden

In juli 2022 is de aanpak geldzorgen, armoede en schulden van start gegaan. Gemeenten ontvangen vanaf 2024 structureel € 40 miljoen voor de aanpak.

De geformuleerde ambitie voor armoede is dat het aantal kinderen dat in armoede opgroeit in 2025 is gehalveerd ten opzichte van 2015. In 2015 was het armoedepercentage 9,1%. Bij een gelijklopende definitie van armoede (tot 110% van het wettelijk minimum), is de armoede onder kinderen in 2023 gedaald naar 6,2%. Het is de verwachting dat dit in 2024 verder daalt naar 5,1%. Exacte lokale armoedecijfers zijn niet beschikbaar, maar cijfers van de gemeente Veenendaal liggen in lijn met het landelijke beeld (bron: Divosa benchmark Armoede en Schulden). De daling is het gevolg van het verbeteren van de financiële situatie door landelijke regelingen. Denk daarbij aan de verhoging van het wettelijk minimumloon en de daaraan gekoppelde regelingen. Ook maatregelen om de hogere energieprijzen te dempen helpen daarbij. Een tweede actielijn is ervoor zorgdragen dat inwoners met geldzorgen of een inkomen rond de armoedegrens toch kunnen participeren. Er wordt daarom ingezet op het voortzetten van subsidies aan stichtingen, zoals de voedselbank, het jeugdfonds sport en cultuur en stichting Leergeld. Ook de voorbereidingen voor het oprichten van de Stichting Urgente Noden leveren hieraan een bijdrage.

Inkomensvoorziening Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ

In 2023 is het bestand bijstandspartijen lichtelijk gestegen, van 1.028 naar 1.061. Het aantal inwoners met een IOAW- of IOAZ-uitkering is lichtelijk gedaald, van 28 uitkeringen naar 26 uitkeringen. Het bestand is gestegen met 3,2% en dat is redelijk in lijn met het landelijke beeld in de Divosa Benchmark. Het verhoogde instroomcijfer kan verschillende oorzaken hebben: zoals verhoogde taakstelling statushouders, verruiming van de kostendelersnorm, faillissementen en reorganisaties bij bedrijven. Ook het Centraal Bureau voor Statistiek onderschrijft de lichte stijging in werkloosheid in de loop van het jaar. Ons bestand stijgt iets harder ten opzichte van de groei van de werkzame beroepsbevolking in 2023 (0,83%). De arbeidsmarktregio Foodvalley geeft aan dat er nog steeds sprake is van een zeer krappe arbeidsmarkt. Dit zal in de komende jaren niet wezenlijk veranderen. De krapte op de arbeidsmarkt, zoals benoemd onder programma 2, biedt kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Menselijke maat

De Rekenkamercommissie Veenendaal heeft in 2023 'de menselijke maat' gewogen. De rekenkamer concludeert dat de gemeente Veenendaal geen geëxpliciteerde visie heeft op het handelen volgens de menselijke maat.

In het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK SD) 2024-2027 wordt deze als volgt gedefinieerd: "oog hebben voor de eigenheid en vermogens van inwoners in specifieke omstandigheden en bij de uitvoering van vastgesteld beleid". Inwoners mogen van onze gemeente verwachten dat we hen behoorlijk behandelen en daarbij eerlijk, duidelijk en begripvol zijn. Daarbij spreken we heldere en begrijpelijke taal en houden we rekening met de leefwereld, en het denk- en doenvermogen van de inwoners.

In 2024 wordt de menselijke maat verder uitgewerkt als onderdeel van het IBK SD.

Armoedebeleid/Minimaregelingen

De Veenendaalpas is een uitvoeringsinstrument van de minimaregelingen. In 2023 is het aantal deelnemers met 65% toegenomen. Daarnaast is een plan opgesteld voor technische aanpassingen aan de website om daarmee het gebruiksgemak en de toegankelijkheid te verhogen. Planning is dat deze aanpassingen in het eerste kwartaal van 2024 worden doorgevoerd.

In 2023 is er een evaluatie uitgevoerd van de minimaregelingen met inwoners en maatschappelijke partners. Deze evaluatie is meegenomen bij het opstellen van het IBK SD 2024-2027 en heeft geleid tot het vaststellen van enkele wijzigingen door de Raad.

Belangrijkste wijzigingen zijn het samenvoegen van zoveel mogelijk budgetten en het niet-vervallen van de budgetten aan het einde van het pasjaar. Deze wijzigingen worden vastgelegd in de vierde wijziging van de integrale verordening sociaal domein die naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 aan de raad wordt aangeboden.

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Veenendaalpas neemt toe. We zien dat er een nieuwe groep inwoners gebruik maakt van de diverse minimaregelingen. Dit komt enerzijds doordat het aanvragen van de Energietoeslag gekoppeld was aan de Veenendaalpas en anderzijds doordat er een hogere urgentie is om gebruik te maken van de minimaregelingen door de oplopende inflatie. Verder is de regeling meerkosten chronisch zieken met ingang van 1 januari 2023 opnieuw ingevoerd. Dit is inclusief een verhoging van € 200 naar € 500 voor het pasjaar dat liep tot 1 juli 2023 en het huidige pasjaar dat loopt tot 1 juli 2024.

Het bereik van de regelingen is verhoogd en daarmee zijn ook de kosten toegenomen. In de tweede en derde bestuursrapportage 2023 heeft de gemeenteraad hiervoor extra budget beschikbaar gesteld. Het tekort voor alle minimaregelingen samen is uitgekomen op € 300.000 op het budget voor de minimaregelingen. Reden is dat er meer inwoners dan verwacht recht hebben op de regeling meerkosten chronisch zieken voor het pasjaar dat is gestart op 1 juli 2023 (en loopt tot 1 juli 2024).

De verwachting was dat tweederde van de aanvragen in 2023 ingediend zou worden en één derde in 2024 (dus ook ten laste van volgend jaar). In de praktijk blijkt dat een groter deel van de aanvragen ten laste van 2023 komt.

Voedselbank

De gemeente vindt het belangrijk dat de Voedselbank blijft bestaan, zolang hier noodzaak voor is. Samen met de Voedselbank verrichten we de benodigde inspanningen om passende huisvesting te faciliteren. Het faciliteren van huisvesting in de vorm van een inspanningsverplichting is meegenomen in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2024-2027.

Energiearmoede

Meer dan een half miljoen Nederlanders leeft in energiearmoede en de verwachting is dat dit aantal toeneemt. Het zijn vooral huurders die kampen met energiearmoede. Mensen die in energiearmoede leven hebben zo'n hoge energierekening dat hun inkomen te laag is om de energierekening te betalen. Dit betreft mensen met een minimuminkomen maar ook mensen met een hoger inkomen maar met een energetisch slecht geïsoleerde woning.

In 2023 hebben we inwoners op diverse manieren ondersteund om hun huis en gedrag energiezuiniger te maken met als doel dat zij de energierekening kunnen blijven betalen. We hebben hiervoor een aantal specifieke uitkeringen ontvangen van het rijk, die we gericht hebben ingezet om huishoudens in een kwetsbare positie (vanwege de gestegen energielasten) op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Hieronder een aantal acties die in Veenendaal zijn ondernomen:

- Bij het Trefpunt en woningcorporatie Veenvesters zijn energiecoaches en -vrijwilligers die huurders en woningeigenaren informeren over het verduurzamen van hun woning;
- Veenvesters heeft met behulp van hun energiebrigade kleine energiebesparende maatregelen uitgevoerd bij 206 huishoudens (huurwoningen);
- De 'Veense isolatieactie', waarbij woningeigenaren zijn geadviseerd over en ontzorgd bij het isoleren van hun woning;
- Inwoners die recht hadden op Energietoeslag hebben gebruik kunnen maken van een voucherregeling vanuit de provincie Utrecht, waarbij ze werden ontzorgd om kosteloos één isolatiemaatregel uit te laten voeren in hun woning. In 2023 zijn via deze actie 39 woningen op een natuurvriendelijke wijze geïsoleerd. Daarnaast hebben 55 woningeigenaren zich aangemeld en (indien technisch mogelijk) ontvangen zij in 2024 een isolatiemaatregel;
- Inwoners die recht hadden op energietoeslag hebben een cadeaubon aan kunnen vragen van € 100 om in te wisselen voor producten waarmee gas of stroom bespaard kan worden. Bijvoorbeeld tochtstrippen, radiatorfolie of ledlampen. In 2023 zijn er 840 bonnen verzilverd;
- We hebben de lokale isolatieaanpak van het Nationaal Isolatieprogramma vormgegeven. In 2024 gaat de aanpak van start. De aanpak richt zich op verschillende doelgroepen, waarbij inwoners die recht hebben op energietoeslag de hoogste subsidie kunnen ontvangen en het meest ontzorgd worden bij het realiseren van isolatiewerkzaamheden.

De overheid heeft bij de miljoenennota 2023 besloten dat gemeenten voor 2023 wederom een energietoeslag mogen uitkeren. Hierbij hebben gemeenten de keuze om deze in zijn geheel in 2023 uit te keren (€ 1.300) na aanpassing van de wet, of de energietoeslag 2022 met € 500 te verhogen en vervolgens € 800 voor de energietoeslag 2023 uit te keren. De gemeente Veenendaal heeft voor de tweede optie gekozen. In maart 2023 is dus € 500 overgemaakt aan elk huishouden dat de energietoeslag 2022 heeft ontvangen.

Door vertraging in de wetwijziging heeft de energietoeslag 2023 vertraging opgelopen. Op 11 december 2023 hebben we de ambtshalve uitkeringen voor de energietoeslag 2023 uitbetaald. Vanaf 18 december 2023 is het mogelijk om nieuwe aanvragen in te dienen. Inwoners kunnen tot en met 31 maart 2024 nieuwe aanvragen indienen. Afhandeling van deze aanvragen kan tot 1 september 2024. Financieel moeten al deze uitgaven worden toegerekend aan het jaar 2023. Uitgangspunt is dat de begrote uitgaven ook daadwerkelijk nodig zijn.

Schulddienstverlening

Het aantal huishoudens met problematische schulden ligt sinds 2015 rond de 8%. Het is de landelijke ambitie om dit percentage uiterlijk in 2030 te halveren, echter is het percentage in 2023 gestegen naar 8,8%. Er zijn geen nauwkeurige cijfers van het aantal huishoudens met problematische schulden in Veenendaal, maar ook hier geldt dat onze gemeente over het algemeen in lijn ligt met het landelijk beeld. Mogelijk dat de stijging komt doordat de fiscus is begonnen met het innen van achterstallige belastingen doordat deze tijdelijk waren opgeschort door de coronacrisis. Ook andere partijen hebben de invorderingsmaatregelen inmiddels weer aangescherpt.

Verbeteracties rondom schuldenproblematiek zijn het verkorten van de schuldregeling van 36 maanden naar 18 maanden, de inzet op vroegsignalering en een verbeterplan voor de uitvoering van schuldhulpverlening door gemeenten. Dit laatste plan staat ook wel bekend als de basisdienstverlening. De basisdienstverlening staat voor een verbetering van de dienstverlening van gemeentelijke schuldhulpverlening en bestaat uit een aantal elementen om inwoners met schulden nog beter te bereiken, vast te houden en schuldenrust te bieden. Voor deze verbetering ontvangen gemeenten geen extra rijksmiddelen.

Het in 2021 ingevoerde vroegsignaleringsbeleid blijkt effectief te zijn. Signaalpartners (energieleveranciers, woningbouwverenigingen en zorgverzekeraars) zijn verplicht om signalen aan te leveren bij de gemeente. In Veenendaal ligt het percentage dat hulp accepteert hoger dan landelijk gemiddeld (13% tegenover 8%). Het is bekend dat persoonlijk contact, vooral het afleggen van een huisbezoek, het meest effectief is. Dat effect is ook in Veenendaal zichtbaar. Het aantal meldingen dat binnenkomt is sinds de invoering van vroegsignalering lager dan landelijk gemiddeld. Dit houdt waarschijnlijk verband met het onvoldoende ontvangen van signalen van de signaalpartners. In 2023 is er budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van vroegsignalering. Het is nog niet bekend of er na 2023 middelen worden verstrekt voor vroegsignalering. De gemeente Veenendaal zet structureel eigen middelen in voor formatie voor de uitvoering van vroegsignalering. Deze middelen zijn vooralsnog toereikend geweest.

Bijzondere bijstand/Individuele inkomenstoelage

We zien een stijging in de kosten voor bijzondere bijstand vanwege een lagere draagkracht van inwoners. Door de sterke stijging van de bijstandsnorm is het recht op bijzondere bijstand voor de groep niet-bijstandsgerechtigden hoger dan in 2022. Deze stijging zit voornamelijk in de uitgaven voor bewindvoering. In 2023 zijn de kosten voor bijzondere bijstand met € 80.000 gestegen ten opzichte van 2022. Voor komend jaar verwachten we een verdere stijging vanwege hogere kosten van bewindvoering. De uitgaven voor de individuele inkomenstoelage zijn stabiel.

Toeslagenaffaire

In de 3e bestuursrapportage 2023 staat dat het Rijk ons in het kader van de hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire een bedrag van € 495.000 heeft overgemaakt. Volgens onze administratie hebben wij recht op een aanzienlijk lager bedrag. We zouden nog een standpunt innemen over hoe we met het verschil van € 458.000 omgaan. In het raadsvoorstel bij deze jaarstukken en in de bijgevoegde raadsinformatiebrief staat ons standpunt, waarbij we voorstellen om het verschil terug te betalen. De hierbij behorende afweging c.q. onderbouwing vindt u terug in de raadsinformatiebrief.

II. Sociaal domein – Participatie en re-integratie

Ontwikkeling arbeidsmarkt

We hebben nog steeds te maken met een krappe arbeidsmarkt in onze regio Foodvalley. Het aantal openstaande vacatures nam af en het aantal beschikbare werkzoekenden nam toe. Het vinden van passende kandidaten om vacante arbeidsplaatsen te vullen blijft moeilijk. De arbeidsmarkt is in beweging en onzeker. Vanwege bijvoorbeeld de vergrijzing blijft er de komende jaren sprake van krapte. We zien een toenemend aantal faillissementen, ook van grote winkelketens. Tegelijk zien we een toename van het aantal startende ondernemers maar ook een toename van ondernemers die stoppen.

Het aantal inwoners met een WW-uitkering is afgelopen jaar gestegen van 425 naar 507. Het aantal 50-plussers met een WW-uitkering is afgelopen jaar gedaald.

Toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft in juli 2022 plannen gepresenteerd om de arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken. Samen met werkenden, werkgevers en ondernemers werkt het kabinet langs 5 thema's aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt, met inkomens- en roosterzekerheid voor werkenden en wendbaarheid voor werkgevers. Ook de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur maakt hier onderdeel van uit. De verschillende deelonderwerpen zijn of worden verder uitgewerkt in afzonderlijke wetsvoorstellen. Besluitvorming is voorzien in 2024 met een uitloop naar 2025.

Breed offensief/Individuele studietoelage

Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Doelen van de maatregelen uit het breed offensief zijn:

- het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;

- mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk krijgen;
- werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken (bijvoorbeeld door meer inkomen);
- zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

Op 1 juli 2023 is de wet Uitvoeren Breed Offensief in werking getreden. De wijzigingen uit de wet zijn verwerkt in de Integrale Verordening Sociaal Domein, waarbij de harmonisatie van werkgeversinstrumenten in de arbeidsmarktregio gehandhaafd is. De wijzigingen dragen bij aan de gemeentelijke ambitie van een doorlopende lijn van arbeidsparticipatie. Naast de wetswijziging zijn daarvoor ook inspanningen verricht om belemmeringen weg te nemen tussen verschillende vormen van participatie.

Een andere inspanning die daarvoor is gedaan, is het vergroten van de inzet van het diagnosetraject DOOR voor inwoners op het snijvlak tussen dagbesteding en betaald werk. In 2023 is het aantal deelnemers verdubbeld van 5 naar 10. Ook zijn er meer zorgaanbieders gevonden die willen participeren (van 1 naar 4).

In 2023 is de landelijke subsidieregeling voor Individuele Plaatsing en Steun (IPS) gestart. Met deze regeling kunnen twee- of driejarige re-integratietrajecten worden geboden aan inwoners die in behandeling zijn binnen de GGZ. In 2023 zijn 6 trajecten toegekend voor inwoners van Veenendaal.

De wijziging van de studietoelage per 1 april 2022 is één van de maatregelen die uit het Breed Offensief naar voren is gehaald. Het effect van de wijziging is een sterk verbeterd bereik en gebruik van deze regeling. In 2023 zijn 22 aanvragen toegekend. Een substantiële stijging ten opzichte van voor de wijziging: 12 toekenningen in 2021.

Beschut werk

Het instrument beschut werk maakt onderdeel uit van de participatiewet. Beschut werk is werk in een beschermde omgeving onder aangepaste omstandigheden en heeft altijd de vorm van een dienstbetrekking. Het UWV geeft hiervoor indicaties af en bepaalt of iemand in aanmerking komt voor beschut werk. De gemeente heeft vervolgens de opdracht om een geschikte plek te vinden. Waar deze dienstbetrekking wordt georganiseerd is een keuze van de gemeente. De gemeente streeft daarbij naar een inclusieve arbeidsmarkt. In Veenendaal krijgt dit voet aan de grond en inmiddels kennen we een aantal sociale werkbedrijven. Het merendeel van de kandidaten (22) gaat aan de slag bij IW4. De overige 13 kandidaten zijn geplaatst bij andere sociale werkbedrijven.

Gemeenten ontvangen middelen voor de begeleiding en werkaanpassingen voor doelgroep beschut werk uit het participatiebudget. Verschillende onderzoeken onderschrijven het belang van het verhogen van de begeleidingskosten voor beschut werk. Het onderzoek van Significant APE concludeert dat er per beschutte werkplek € 10.000,- tekort is. De begeleidingsvergoeding was in 2023 € 8.600 per werkplek per jaar en wordt per 1 januari 2024 verhoogd naar € 10.757. Ondanks deze verhoging blijft het tekort bestaan.

Inburgering

De Wet inburgering is op 1 januari 2022 in werking getreden. Inburgeraars (asiel- en gezinsmigranten) doorlopen een individueel traject, waarbij ze de taal leren spreken en meer leren over de normen en waarden in Nederland. De inburgeraar heeft een inburgeringstermijn van maximaal 3 jaar. Na deze termijn dient de inburgeraar financieel, sociaal en economisch zelfredzaam te zijn. Vanaf eind 2022 is de uitvoering echt op gang gekomen. Door een tekort aan taaldocenten ontstonden er wachtlijsten. Inmiddels is het de taalscholen gelukt om voldoende docenten te werven en zijn de wachtlijsten teruggebracht naar acceptabele wachttijden.

Eind 2023 krijgen 200 inburgeraars begeleiding bij taal en inburgering. Ongeveer 20% hiervan wacht nog op een taaltraject. Circa 50% volgt de B1 route en de overige 30% volgt ofwel de Onderwijsroute dan wel de Zelfredzaamheidsroute (Z-route). Ook de overige onderdelen van het inburgeringstraject zijn van start gegaan: circa 80 inburgeraars hebben het Participatieverklaringstraject (PVT) afgerond en ongeveer 20 inburgeraars de Module

Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Als gevolg van de verhoogde instroom is de formatie tijdelijk uitgebreid, echter is de totale caseload hoger dan begroot. Dit houdt verband met de wachtlijsten bij de taalscholen, waardoor er stagnatie is ontstaan in de uitstroom van inburgeraars. In 2024 voeren we een evaluatie uit op basis van de ervaringen sinds de inwerkingtreding van de Wet inburgering.

III. Sociaal domein – Wmo

Wmo-immaterieel

In 2023 heeft het Wmo-Loket de werkwijze met opdrachtgeverschap verder vorm gegeven. Dit heeft onder andere geresulteerd in het meer bereiken van doelen, een beperking van de kostenstijging en een beheersbare werkvoorraad. Bij deze werkwijze hoort ook dat er langere beschikkingen worden afgegeven en dat er tussentijds wordt geëvalueerd. Aan het eind van het jaar liep door personele omstandigheden de werkvoorraad weer op. Hierdoor kwam het tijdig doen van tussenevaluaties en daarmee het bijsturen op de ondersteuning onder druk te staan.

In het voorjaar is besloten om met ingang van 1 januari 2025 de immateriële ondersteuning opnieuw in te kopen. Het inkooptraject is gestart en eind 2023 is het Wmo-Forum om advies gevraagd over het Startdocument.

Schoonmaakondersteuning

In 2023 is het aantal inwoners dat schoonmaakondersteuning ontvangt opnieuw gestegen. Hierdoor zijn ook de kosten verder gestegen. Binnen de kaders van de wet zijn er vrijwel geen aanvullende mogelijkheden om deze kostenstijging te beperken. In 2026 gaat de nieuwe eigen bijdrageregeling in. Het is momenteel nog onduidelijk wat de impact hiervan op de vraag naar schoonmaakondersteuning zal zijn.

Materieel

In 2023 is het contract met de nieuwe hulpmiddelenleverancier ingegaan. De uitvoering van het contract loopt goed.

Contractmanagement

Met de gecontracteerde zorgaanbieders die de Wmo uitvoeren, zijn afgelopen jaar gesprekken gevoerd door de contractmanagers. Er is veel input opgehaald voor de nieuwe aanbesteding om tot een goed opdrachtgever- nemer relatie te komen. Het kwaliteitstoezicht, uitgevoerd door de GGDrU, levert veel informatie op voor de contractmanagers waardoor de kwaliteit van zorg wordt verbeterd. Ook de toezichthouder rechtmatigheid van de gemeente Veenendaal draagt hieraan bij.

Beschermd Wonen en Beschermd Thuis

In 2023 is de regiovisie 'Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de Valleiregio 2024 t/m 2029' in regionaal verband opgesteld en naar alle raden in routing gebracht (in Veenendaal in de raadsvergadering van 25 januari 2024 vastgesteld). Deze regiovisie sluit op inhoud aan bij het eerder, op 4 april 2023, door het college vastgestelde lokale uitvoeringsplan 'Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis 2023 - 2026'. Daarmee is zowel de regionale als de lokale beleidsrichting voor de komende jaren vastgesteld. Vanuit verschillende pijlers wordt gewerkt aan goede en passende zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en het bevorderen van inclusie en deelname aan de samenleving. Naast het clientperspectief is oog en aandacht voor de randvoorwaarden en de ondersteuning aan buurt en omgeving. Vanaf 2025 sluit Veenendaal aan bij de regionale inkoop van Beschermd Wonen en Beschermd Thuis. In 2023 zijn de voorbereidingen gestart om tot een regionale inkoop te komen.

Valleihopper

Begin 2023 is bestuurlijk gesproken over het nemen van beheersmaatregelen om regionaal het aantal reizigers beheersbaar te houden. Doordat de reizigersaantallen na corona lager zijn gebleven dan voor corona zijn deze maatregelen on hold gezet. Wel is besloten om het vervoer en het callcenter per 1 januari 2025 opnieuw in te kopen, onder andere omdat één van de taxivervoerders het contract niet meer wilde verlengen. Er is een regionale

aanbesteding gestart en de raad is eind 2023 geïnformeerd over de concept-Nota van Uitgangspunten.

Gezondheidsbeleid

In 2023 is het gezondheidsbeleid en de aanpak van gezondheidsverschillen herzien en onderdeel geworden van het Integraal Beleidskader (IBK) sociaal domein. Op deze wijze borgen we een integrale aanpak van preventie, gezondheid en gezondheidsverschillen. In 2023 waren twee grote externe ontwikkelingen van invloed op het beleid van de gemeente. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en bijbehorende budgetten (SPUK-uitkering) is lokaal ingezet op doelen gericht op sport, gezondheid en de sociale basis. Deze zijn tevens onderdeel van het IBK. Daarnaast speelde het Integraal Zorgakkoord een grote rol in 2023. Er is regionaal een regiobeeld en regioplan ontwikkeld welke in 2024 nadere uitwerking krijgt. Beide akkoorden beogen een beweging naar de voorkant, meer inzet op preventie, vroegsignalering, laagdrempelig aanbod en een stevige sociale basis.

IV. Sociaal domein -Jeugd

Autonome ontwikkelingen jeugdhulp

Er waren een aantal autonome ontwikkelingen in 2023. Zo blijven de kosten van de jeugdhulp stijgen. Zowel op duur als intensiteit van de zorg zien we groei. Dit is voornamelijk op het groepsaanbod en de jeugdggz. De zorg stagneert ook, omdat jongeren die nu in jeugdhulp met verblijf zitten niet naar lichtere of eigen woonvoorzieningen kunnen doorstromen.

De stijging van de zorgkosten zitten niet alleen in het gebruik van jeugdzorg, maar ook in de jaarlijkse indexaties van tarieven. Dat is een opdracht vanuit het Rijk waar we geen invloed op hebben.

Hervormingsagenda jeugd

In 2023 zijn de inhoudelijke contouren van de Hervormingsagenda jeugd duidelijk geworden. Gemeenten worden geacht in te gaan zetten op: jeugdhulp voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen, dat jeugdhulp verbonden wordt aan aanpalende domeinen, dat we toewerken naar stevige lokale teams en toegang, dat jeugdigen zo thuis of nabij mogelijk wonen, kwaliteitsverbetering van jeugdhulp, verbeteren en vereenvoudiging van de organisatie en inkoop van jeugdzorg en ontwikkeling monitoring.

Kansrijke Start

In 2023 heeft de coalitie Kansrijke Start gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe zorgpaden, zijn multidisciplinaire overleggen uitgevoerd en zijn stakeholders betrokken middels een brede bijeenkomst Kansrijke Start. In het kader van Kansrijke Start voerden we in 2023 meerdere erkende interventies uit. Zo is bijvoorbeeld een start gemaakt met de implementatie van de erkende interventie 'Nu niet zwanger'. Hiermee is een basis gelegd om in 2024 verder toe te werken naar 'Nu niet zwanger' als regionale basisvoorziening in de regio Utrecht. Deze interventie biedt de vroegste vorm van preventie door met mannen en vrouwen in een kwetsbare positie het gesprek aan te gaan over (het voorkomen van ongewenste en ongeplande) zwangerschap, kinderwens en anticonceptie.

Thema V - Onderwijs en ontwikkeling

Lokale Educatieve Agenda (LEA)/lokaal onderwijsbeleid

De Lokale Educatieve Agenda (hierna LEA) is een wettelijke overlegvorm om het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven. Een agendacommissie LEA, met daarin vertegenwoordigers namens het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het Platform Kinderopvangorganisaties bereidt het LEA voor. In april 2023 en september 2023 zijn in de twee LEA vergaderingen de wettelijke onderdelen besproken zoals het Onderwijskansenbeleid en het Huisvestingsprogramma. Ook zijn de in de beleidsagenda opgenomen thema's zoals het tekort aan medewerkers, Wetenschap en techniek en Doorlopende Leerlijn besproken. Tevens is er een evaluatie van het LEA uitgevoerd. De

uitkomsten van deze evaluatie, zoals het nog meer bespreken van de wettelijke thema's, is besproken op het LEA van september 2023. Op basis van een plan van aanpak is eind 2023 een projectgroep geformeerd vanuit de verschillende disciplines van het LEA om na te denken over thema's voor de nieuwe beleidsperiode LEA 2025 -2028. Er is op verzoek van de LEA-deelnemers een extra vergadering geweest met het thema Veiligheid. Dit thema is ook in de LEA-nieuwsbrieven belicht.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2023 hebben we de implementatie in samenwerking met onder andere scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids(zorg), bibliotheek en welzijn voortgezet. Aan verschillende projecten en activiteiten is vanuit de NPO-gelden een bijdrage geleverd, zoals het traject Met Andere Ogen. Aan dit traject nemen nu drie scholen deel, namelijk de Joh. Calvijnschool, Aan de basis en De Vlieger. Samen met ketenpartners VeensWelzijn, CJG en GGD is in een lerende praktijk invulling gegeven aan interprofessioneel samenwerken. Op 9 november is een bijeenkomst geweest met professionals over het interprofessioneel samenwerken. Vanuit de NPO-gelden is een bijdrage geleverd aan Scoren in de Wijk en aan de Sportzomerweek, waardoor extra activiteiten konden worden uitgevoerd. In 2023 is een start gemaakt met het organiseren van inloopateliers om kunst en cultuur dichterbij jongeren te brengen. Daarbij zijn de middelbare scholen in Veenendaal betrokken. Het Fablab heeft een bijdrage ontvangen om extra aanbod te creëren. De ambulante Jongerenwerkers die in 2022 zijn gestart, zijn regelmatig op de scholen te vinden in de pauzes en na schooltijd. Eind 2023 heeft Veens Welzijn een Jongerenbus aangeschaft. Tevens is aan Veens Welzijn de opdracht verstrekt voor de uitvoering van het project Restart. Dit project, uitgevoerd door Youth for Christ, is bedoeld voor jongeren van 12-23 jaar. Op 3 middagen kunnen jongeren terecht bij Restart voor een afwisselend programma. Er is aandacht voor huiswerk maken en er zijn groepsactiviteiten. Er wordt ingezet op mentale gezondheid en sociale vaardigheden om jongeren ondersteuning te geven in hun ontwikkeling. Ook is vanuit de NPO-gelden een bijdrage geleverd aan het project Get Up & Enjoy. Het doel hiervan is om een actieve ontmoetingsplek te blijven creëren met coaching en competentiegerichte begeleiding voor jongeren tussen de 16 en 27 jaar. De GGD kan scholen ondersteunen bij de gezonde school aanpak. Ter versterking van de samenwerking tussen CJG en het gespecialiseerd onderwijs heeft een jeugdhulppartner de training de-escalerend handelen verzorgd.

Verbinding Onderwijs en jeugdhulp/passend onderwijs

In 2023 hebben we gewerkt aan de verbetering van de samenwerking tussen (passend)onderwijs en jeugdhulp. We voeren onder andere in regionaal verband Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO), dat in 2023 driemaal plaatsgevond. De onderwerpen die we daar als gemeente met de samenwerkingsverbanden bespreken zijn onder andere de pilot Opstapklas (een onderwijszorgarrangement voor kinderen met een autistisch spectrum), overeenstemming over het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Berseba, leerlingenvervoer en meer inzetten op zelfstandig reizen en de toename in het aantal thuiszitters in de regio. Daarnaast zijn de begroting en de jaarstukken van het OOGO vastgesteld. Vanuit Veenendaal leveren we een inhoudelijke bijdrage aan de werkgroepen Doorontwikkeling Model Passende Samenwerking en Onderwijszorgarrangementen. In 2023 hebben we vanuit Veenendaal kritische kanttekeningen geplaatst bij de Regionale Focusagenda Onderwijs - Jeugd Foodvalley en de governance structuur en de onderlinge samenwerking. De structuur blijkt niet altijd helpend in de samenwerking; daarom hebben de bestuurders besloten om de Focusagenda en het OOGO te evalueren begin 2024. Medio april 2024 moet duidelijk worden wat de conclusies zijn uit de bestuurlijke evaluatie.

Integrale Kindcentra (IKC)

Een Integraal Kindcentrum in Veenendaal is een voorziening van organisaties als onderwijs, kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang. Het is de ambitie van de gemeente, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties om zoveel mogelijk Veenendaalse kinderen thuis nabij onderwijs te bieden in voorzieningen, waarin een doorlopende leerlijn voor

kinderen van 0 jaar tot einde basisschoolleeftijd een plek heeft. De gemeente Veenendaal neemt bij de ontwikkeling van de IKC-visie nadrukkelijk een faciliterende rol in en laat de specifieke invulling, binnen de kaders van het IKC-Beleid, over aan de schoolbesturen. Door de gemeenteraad is op 23 maart 2023 besloten dat de extra benodigde locatie voor de overloop van Veenendaal Oost en Dragonder Oost op een nieuwe locatie in Dragonder Zuid komt. Eveneens is besloten dat het CPOV van deze locatie in Dragonder Zuid gebruik gaat maken. Het CPOV heeft in 2023 nagedacht op welke wijze de locatie ingezet kan worden, zodat deze een bijdrage kan leveren aan de buurt. De ontwikkeling van de locatie Dragonder Zuid is als eerste opgepakt in 2023. De scholen die betrokken zijn bij de drie IKC's, (IKC Dragonder Zuid, IKC SO/SBO/PO en het IKC Dragonder Noord) zijn in 2023 zelf aan de slag gegaan met een inhoudelijke samenwerking en visievorming.

Onderwijskansenbeleid/Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2023 is aan kinderen die opgroeien in een ongunstige economische, sociale of culturele omgeving ondersteuning geboden, waardoor hun onderwijskansen zijn vergroot. Veens Welzijn heeft het afgelopen jaar uitvoering gegeven aan de VVE ouderprogramma's als onderdeel van de voor- en vroegschoolse educatie.

In 2023 is er een kwantitatief voldoende en kwalitatief goed aanbod van peuteropvang met en zonder voorschoolse educatie aanwezig geweest. De aanbieders van peuteropvang hebben conform de subsidieregeling de middelen ontvangen om de benodigde kindplaatsen te realiseren. Ook in 2023 hebben we overleg gevoerd met de aanbieders. Gezamenlijk is een kwaliteitskaart ontwikkeld die in 2023 nog gebruikt kon worden. Onderwerpen in dit kader zijn bijvoorbeeld professionaliseringsactiviteiten, signalering en toeleiding en ouderbetrokkenheid. In Veenendaal zijn een aantal zogenaamde VVE-scholen. Op deze scholen bieden VVE-specialisten extra ondersteuning aan de kinderen en ze versterken de doorlopende ontwikkellijn met de voorscholen. Deze specialisten hebben tevens een trekkersrol en stimuleren kennisdeling tussen de VVE-scholen.

In 2023 is toezicht gehouden op de kinderopvang, zoals de wet dat voorschrijft. De GGD heeft verschillende onderzoeken uitgevoerd. De rapportage die voortkomt uit het bezoek van de GGD wordt altijd gedeeld en besproken met de betreffende kinderopvang die dan de eventuele tekortkomingen kan herstellen.

Leerlingenvervoer

De Verordening bekostiging leerlingenvervoer Veenendaal is op 14 december vastgesteld door de raad. Het leerlingenvervoer, en het zelfstandig reizen, is onderwerp van gesprek met de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs. In 2023 is gestart met een pilot Opstapplaats bij het zwembad. Zowel ouders en kinderen als de vervoerder zijn tevreden over de centrale opstapplaats. Hiermee werken we aan de zelfstandigheid van kinderen.

Thema VI – Sport

2023 heeft in het teken gestaan van het schrijven van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Sport en bewegen is een groot onderdeel van dit GALA, met name op de herijking van het Sportakkoord en de wijzigingen rondom de Brede Regeling Combinatiefuncties.

Sportakkoord 2

In juni is het Sportakkoord 2, samen met Stichting Sportservice Veenendaal (SSV) opgesteld. Het Sportakkoord is een landelijk initiatief dat in 2018 is gestart om de samenwerking tussen sportaanbieders, gemeenten en andere partners te verbeteren en de sportparticipatie te bevorderen. Ook de gemeente Veenendaal heeft zich in 2020 aangesloten bij het Sportakkoord en heeft zich, samen met onze partners, ingezet om de ambities uit het akkoord te vertalen naar lokale doelstellingen. We bouwen met het Sportakkoord 2 voort op de succesvolle samenwerking van het Sportakkoord 1 en versterken op een aantal onderdelen de maatschappelijke waarde van sport en bewegen in Veenendaal. Samen met lokale partners hebben we gekeken naar wat er goed gaat en wat er beter kan. Op basis van deze input hebben we de lokale doelstellingen aangescherpt, speerpunten afgeviukt en nieuwe speerpunten toegevoegd. Een belangrijk wijziging vanuit

het landelijke Sportakkoord is het inzetten op een verstevigd fundament, een groter bereik en het goed kunnen volgen van de toegevoegde waarde aan het hernieuwde Sportakkoord. In ons nieuwe Sportakkoord hebben we hier veel aandacht voor om echt het verschil te kunnen maken.

Wijzigingen Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)

Met de wijzigingen vanuit het GALA zijn er ook wijzigingen voor de BRC. Dit betreft het op details anders organiseren en uitvoeren van de combiatiefuncties. En er is met de wijzigingen meer budget gekomen voor lokale inzet. Met deze uitbreiding is ingezet op het verstevigen van clubondersteuning en het uitbreiden van het aanbod Leefstijlcoaching. Sportservice is op basis van de verenigingsmonitor in gesprek met alle sportaanbieders om ze te ondersteunen op maat. Er zijn in 2023 meerdere ondersteuningstrajecten uitgevoerd. Die richten zich op het verbeteren van het beleidsplan van de vereniging tot het stimuleren van sportverenigingen om meer samen te werken. Door de verbreding van het aanbod voor leefstijlcoaching kunnen meer inwoners in Veenendaal worden ondersteund bij het verbeteren van hun leefstijl. Denk daarbij aan ondersteunen en toewerken naar passend sportaanbod en het aanpassen van voeding.

Doordat de wijzigingen vanuit GALA en de BRC pas in het laatste kwartaal van 2023 konden worden doorgevoerd, heeft voornamelijk de voorbereiding voor deze wijzigingen plaatsgevonden in 2023. Vanaf 2024 wordt de formatie ook daadwerkelijk uitgebreid. De clubondersteuning heeft in 2023 wel plaatsgevonden vanuit een pilot van het sportakkoord.

Aanpassingen toegangssystemen Sportaccommodaties

De toegangssystemen van de binnensportlocaties worden aangestuurd middels een IT Module. Eind 2022 heeft de toenmalige leverancier hiervan aangegeven dat zij per 1 januari 2024 stopt met het ondersteunen van deze IT Module. Het gevolg hiervan was dat de toegangssystemen van de binnensportaccommodaties niet meer konden functioneren zonder aanpassingen. In de zomer van 2023 heeft Sportservice de toegangspoorten en bijbehoren omgebouwd. De totale kosten hiervoor bedroegen ca. €300.000. Door het plotseling stoppen van de oude leverancier waren deze kosten niet begroot. Op basis van de geldende demarcatieafspraken tussen de gemeente en Sportservice is voor het ombouwen van de systemen een bedrag van €170.000,- beschikbaar gesteld.

Nieuw beleidskader Sport en Bewegen

De termijn van het beleidskader Sport is verlopen. Daarom wordt in 2024 een nieuw beleidskader voorgelegd aan de Raad. In 2023 hebben de voorbereidingen hiervoor plaatsgevonden. Hiervoor zijn onze partners en sportverenigingen gevraagd om input te leveren, onder meer via een bijeenkomst voor Sportaanbieders in het kader van het nieuwe Sportakkoord, via de Sportverenigingsmonitor van Sportservice Veenendaal en via een digitale enquête aan alle sportaanbieders in Veenendaal.

Ook hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden in 2023

- KISS rapportage (geeft inzicht in het aantal sport-lidmaatschappen in Veenendaal)
- Sportverenigingsmonitor Sportservice Veenendaal 2023 (geeft inzicht in de vitaliteit van sportaanbieders)
- Burgerpanel (geeft inzicht in de wensen en behoeften van onze inwoners ten aanzien van nieuw sportbeleid)

De raad heeft in november via een consultatie memo aangegeven zich unaniem te kunnen vinden in de volgende uitgangspunten:

1. Meer focussen op de groepen waarvan we weten dat zij minder vaak voldoen aan de beweegnorm. Deze wijziging houdt onder andere voor de uitvoering in dat we iets anders kijken naar de aangeboden activiteiten en deze meer doelgroep- en wijkgericht aanbieden.

2. Proactief verbinden van ambities en doelstellingen vanuit het sociaal domein (zie IBK) en de fysieke leefomgeving. Dit houdt onder andere in dat we sportaanbieders meer bewust willen maken van hun toenemende rol in het maatschappelijk veld en hun daarbij gaan helpen.

3. De duurzaamheidsuitdaging voor ons eigen sportvastgoed én voor de sportaccommodaties die in eigendom zijn van de verenigingen meenemen in het sportbeleid. Daarbij brengen we per accommodatie in kaart welke verduurzamingsmaatregelen er getroffen kunnen worden (routekaart duurzaamheid) en hoe we hiervoor dekking vinden als het gaat om ons eigen vastgoed. Ook brengen we in kaart voor de komende tien jaar welke vervangingsmomenten van ons sportareaal we zien en willen aangrijpen voor het behalen van onze ambities.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het nieuwe sportbeleidskader.

Onderzoek naar Ruimte voor de Sport in Veenendaal

In 2023 is opdracht verstrekt aan het Mulier Instituut om in kaart te brengen in hoeverre er voldoende ruimte is voor sport in Veenendaal. Specifiek is daarbij gekeken naar de beschikbaarheid van binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs en de binnensporten. Ook is onderzocht in hoeverre het buitensportareaal voldoende ruimte biedt voor onze inwoners, nu en in de toekomst.

Algemeen kan geconcludeerd worden dat het sportareaal in Veenendaal voldoende ruimte biedt voor de sportbehoefte. Wel is er op enkele plekken een tekort aan voldoende ruimte voor het bewegingsonderwijs en is er sprake bij een aantal verenigingen van te weinig bespeelbare velden/banen.

De conclusies en aanbevelingen worden meegenomen in het nieuwe sportbeleid.

Thema VII – Cultuur

In 2023 zijn voor inwoners van Veenendaal volop kunstzinnige en culturele activiteiten georganiseerd. Culturele activiteiten creëren op een laagdrempelige manier door ontmoeting en verbinding. Voor miljoenen mensen is het vanzelfsprekend om actief deel te nemen aan kunst- en cultuuractiviteiten; voor een even grote groep is dit niet vanzelfsprekend omdat zij drempels ervaren. Minima kunnen kampen met een financiële drempel, laaggeletterden met informatieve en digitale drempels, inwoners met een beperking ervaren vaak fysieke drempels en inwoners met een niet-westerse achtergrond vinden niet vanzelfsprekend aansluiting bij de (overwegend) westerse cultuur. Cultuur is, met de kunstuitingen daarbinnen, een krachtig instrument om in te zetten voor de samenleving. Kunst en cultuur dragen bij aan zingeving, zelfvertrouwen, individuele ontplooiing en ontwikkeling, saamhorigheidsgevoel, betrokkenheid bij de samenleving, meer begrip voor elkaars waarden, normen en (culturele) achtergronden en positieve geestelijke en fysieke gezondheid van de inwoners. In 2023 hebben we hier volop op ingezet via de diverse verhaallijnen uit de cultuurvisie.

Thema VIII – Welzijn

Versterken sociale basis

Het versterken van de sociale basis in Veenendaal heeft in 2023 op diverse onderdelen extra aandacht gehad. De methode Welzijn op recept is verder uitgebreid in Veenendaal. Mede met de middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is nadrukkelijker ingezet op de verbinding jeugd-onderwijs-welzijn. In het Integraal beleidskader sociaal domein is de sociale basis een belangrijk beleidsuitgangspunt gebleven. De uitvoeringsorganisatie Veens Welzijn heeft met een koersplan voor de komende jaren duidelijk gemaakt wat haar leidende principes voor (toekomstige) taken zijn. De leefbaarheid en ontmoetingen in de wijken en buurten en het bieden van ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers zijn en blijven kerntaken. In 2023 is gestart met de ontwikkelingen van nieuwe IKC's waar ook het welzijnswerk onderdeel van uitmaakt.

Vrijwilligers

In 2023 is gestart met het maatschappelijk netwerk Veenendaal. Dit is een netwerk van zowel vrijwilligersorganisaties als maatschappelijke organisaties. Vrijwilligersorganisaties komen samen in de Kenniskring en in het vrijwilligersplatform. Daar is ook de aanpassing van de subsidieregeling meerdere keren besproken en hebben de betrokken organisaties input op gegeven. Op verzoek van de vrijwilligersorganisaties is gesproken over ondersteuning om fondsaanvragen in te kunnen dienen. Voor 2024 zijn hier afspraken met Veens Welzijn over gemaakt.

Veens Welzijn heeft in 2023 het keurmerk Goed Geregeld behaald. Een bevestiging van goed beleid en management voor vrijwilligers werkzaam in de organisatie.

Jongerenwerk

Jongerenwerk past bij preventief jeugdbeleid. In 2023 is meer jongerenwerk ingezet en is ook een kinderwerker gestart. In 2024 wordt deze extra inzet geëvalueerd om te bekijken of deze extra inzet structureel wenselijk is.

Thema I: Inkomen

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.a We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning (MD10).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.a.1 Onrechtmatig gebruik van ondersteuning in het sociaal domein voorkomen we of sporen we op en pakken we aan. Dit plan heeft betrekking op het gehele sociaal domein, dus op PW, WMO en Jeugd.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 hebben we uitvoering gegeven aan het rechtmatigheidsplan sociaal domein. In dat kader is een aantal acties ondernomen:

Het fraudemeldpunt Participatiewet wordt omgebouwd naar een algemeen fraudemeldpunt.

Voor 2024 is een handhavingsbeleidsplan Wmo opgesteld. Daarbij worden ook de werkprocessen beschreven. In 2023 is verder geïnvesteerd in contractmanagement en voorlichting en er lopen verschillende fraudeonderzoeken bij zorgaanbieders.

De heronderzoekssystematiek Participatiewet is aangepast. Per 2024 wordt gewerkt met een ander concept, waarbij elke nieuwe bijstandsontvanger na een half jaar wordt gesproken. Dit wordt meer een dienstverleningsgesprek dan een controlegesprek. Zo wordt ook gekeken of betrokkene schulden maakt en/of gebruik maakt van inkomensondersteunende voorzieningen. De regels die bij het ontvangen van een uitkering horen worden doorgenomen en er wordt gekeken of deze worden nageleefd.

I.a.2. Financiële kaders vormen geen belemmering voor integraal werken.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De afgelopen jaren is er onderzoek gedaan naar de invoering van een maatwerkbudget. De gedachte hierbij was dat met een eenmalige tegemoetkoming de persoonlijke situatie van

een inwoner structureel wordt verbeterd. Hierbij liepen we echter tegen diverse juridische problemen aan wanneer de gemeente de uitvoering ervan zelf ging doen. Daarom is er in 2023 gewerkt aan het oprichten van een zelfstandige lokale Stichting Urgente Noden (SUN). Naar verwachting start deze stichting in het eerste kwartaal van 2024. Daarnaast is er in 2023 een lokale stichting Leergeld opgericht. Beide stichtingen kunnen maatwerk leveren waar we dit als gemeente niet mogen. Anders geldt dat bij CJG en Wmo. Daar is wel ruimte voor maatwerk met een apart budget.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.b Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.b.1. Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Om inwoners met een lager inkomen te ondersteunen zodat ook zij deelnemen aan de samenleving heeft onze gemeente de Veenendaalpas geïntroduceerd als uitvoeringsinstrument van de minimaregelingen. Met deze pas krijgen inwoners een budget dat, afhankelijk van de samenstelling van het huishouden en de hoogte van het inkomen, gebruikt kan worden voor de aanschaf van producten of korting op maatschappelijke activiteiten.

Sinds de start van de Veenendaalpas (1 december 2021) is het aantal inwoners dat hiervan gebruik maakt sterk toegenomen. Er is een nieuwe groep die gebruik maakt van de diverse minimaregelingen. Door de hoge inflatie is er meer urgentie om gebruik te maken van de regelingen. Daarnaast is de doelgroep groter geworden doordat het aanvragen van de energietoeslag gekoppeld is aan de Veenendaalpas.

I.b.2 In de gemeente Veenendaal is het aantal inwoners met problematische schulden lager dan landelijk gemiddeld.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Vroegsignalering is een relatief nieuw instrument waarmee startende schuldenproblematiek in een vroeg stadium wordt opgespoord. Het aantal meldingen (1.750 in 2023) is vergelijkbaar met vorig jaar. Naar aanleiding van deze meldingen hebben we in totaal 4.500 contactpogingen ondernomen, tegenover 3.500 contactpogingen in 2022. Dit heeft geresulteerd dat in 2023 14% van de inwoners met betalingsachterstanden (120 inwoners) hulp heeft geaccepteerd na het leggen van contact in het kader van vroegsignalering. Landelijk is dit percentage 8%.

In 2023 is duidelijk geworden dat ook Veenendaalse ondernemers het financieel moeilijker hebben dan eerder. Dit blijkt uit het aantal meldingen via de Nederlandse Schuldhulprouwe, het contact met Over Rood en de signalen die binnenkomen bij het Ondernemersloket. In lijn met deze ontwikkelingen hebben we het aanbod voor ondernemers verruimd. Met het aanschrijven van alle zzp-ers in Veenendaal proberen we deze doelgroep zo goed mogelijk te informeren over het aanbod van ondersteuningsmogelijkheden.

I.b.3 Het traject naar een schuldenvrije toekomst (d.m.v. een schuldregeling) komt eerder tot stand dan het landelijke gemiddelde.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Uit onderzoek blijkt dat er sneller schuldenrust ontstaat door het inzetten van saneringskredieten. Naar aanleiding van een evaluatie in 2022 is dit instrument in 2023 doorontwikkeld met als resultaat dat er steeds meer kredieten worden ingezet. Daarnaast is per 1 juli 2023 de termijn van de wettelijke schuldregeling (Wsnp) verkort van 36 maanden naar 18 maanden. Verder zijn we in 2023 aangesloten bij het schuldenknooppunt. Met dit instrument komen we sneller in contact met schuldeisers.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.c Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op kwaliteit, financiën en/of organisatie (MD08).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.c.1 In 2023 is een integrale werkwijze sociaal domein binnen de gemeente en tussen gemeentelijke partijen en externe partijen gerealiseerd.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In Veenendaal werken we in het sociaal domein sinds 2021 met een uniforme toegang voor individuele hulpvragen. Voordat inwoners bij de gemeente terechtkomen stimuleren we ze eerst zelf een oplossing te vinden binnen hun eigen omgeving en netwerk. Vervolgens kan gekeken worden naar de 'sociale basis': dat zijn alle direct toegankelijke algemene voorzieningen. Als daar geen oplossing wordt gevonden, kan de inwoner in gesprek met één van de loketten. Deze loketten (werk en inkomen, budgetloket, CJG en Wmo) hebben ieder hun eigen expertise maar werken met een uniforme werkwijze.

In 2023 hebben we bij het opstellen van het Integraal Beleidskader 2024-2027 (IBK) en de uitvoeringsplannen voor 2024 nadrukkelijk de verbinding gelegd met externe partijen om dit gezamenlijk verder uit te bouwen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

I.d De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de rol van inwoners en de kracht van de samenleving te stimuleren (MD09).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

I.d.1 De deskundigheidsbevordering tussen uitvoerende partijen in het sociaal domein is gefaciliteerd.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Op 23 november 2023 heeft er een interactieve bijeenkomst plaatsgevonden voor alle uitvoerende medewerkers van de vier loketten in het Sociaal Domein, te weten Budgetloket, Wmo, CJG en Werk en Inkomen. Tijdens deze bijeenkomst zijn we ingegaan op het belang van integraal samenwerken en zijn de maatschappelijke baten toegelicht door een externe

spreker. In kleinere groepen zijn we verder met elkaar in gesprek gegaan over de samenwerking en hoe deze verder geoptimaliseerd kan worden.

Thema II: Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.a Meer mensen vinden een plek op de arbeidsmarkt (MD05).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.a.1 Er is sprake van een doorlopende lijn arbeidsparticipatie in samenwerking met onze partners.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

We hebben in 2023 de doorlopende lijn van onderwijs naar werk verder verbeterd. Bij de overgang van school naar werk draagt de pilot vroegtijdige jobcoach bij aan een kansrijke en duurzame uitstroom naar werk van PRO/VSO-leerlingen. Deze pilot is het eerste project uit het plan van aanpak van de Arbeidsmarktregio Foodvalley om alle jongeren te laten meedoen op een passende plek.

De mogelijkheden van doorstroom tussen dagbesteding en werk zijn uitgebreid door meer dagbestedingsorganisaties aan te laten sluiten op de diagnosemogelijkheden van het project DOOR. De resultaten daarvan worden naar verwachting in 2024 zichtbaar.

In oktober 2023 hebben we tijdens een brede bijeenkomst met zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties, sociale werkbedrijven, gemeente en UWV een gezamenlijke ambitie geformuleerd voor een doorlopende lijn van arbeidsparticipatie. Deze wordt met een aantal partners uitgewerkt in het plan van aanpak Simpel Switchen - Kansen voor Veenendaal. Dit plan zal in het eerste kwartaal van 2024 worden voorgelegd aan alle betrokken partners.

II.a.2 We realiseren in 2023 de kwantitatieve doelstellingen m.b.t. de Participatiewet (in- en uitstroom).

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

We hebben de ambitie om bij de ontwikkeling van het bijstandbestand beter te presteren dan het landelijk gemiddelde. Hiervoor toetsen wij onze prestaties gedurende het jaar aan de landelijke trend met behulp van de Divosa Benchmark. Wij presteren in lijn met de landelijke ontwikkelingen en zien hierin dat het aantal bijstandsgerechtigden stijgt. Het instroomcijfer is hoger dan het uitstroomcijfer. Dit resulteert in een toename van het bijstandbestand. De toename over het kalenderjaar 2023 bedraagt 3,2%.

Het verhoogde instroomcijfer kan verschillende oorzaken hebben zoals de verhoogde taakstelling huisvesten statushouders, het verruimen van de kostendelersnorm, een toename van faillissementen en reorganisaties bij bedrijven. Ook het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onderschrijft de lichte stijging in werkloosheid in de loop van het jaar. De arbeidsmarktregio Foodvalley geeft aan dat de voortdurende groei van het aantal vacatures is afgezwakt. Overigens is er nog steeds sprake van een krappe arbeidsmarkt. Dit gaat de komende jaren naar verwachting niet veranderen. Vanwege de vergrijzing zijn er naar verhouding minder arbeidskrachten beschikbaar en neemt de vraag naar arbeidskrachten toe. De ontwikkeling van het bijstandbestand geeft geen financiële risico's.

II.a.3 De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt is versterkt.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In de arbeidsmarktregio Foodvalley werken gemeenten, UWV, werkgeversorganisaties, onderwijs en vakbonden aan een inclusieve arbeidsmarkt. De aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt maakt hiervan onderdeel uit. Op het gebied van samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt werken we aan bevordering van de instroom vanuit onderwijs naar werk, maar ook aan (om-)scholing van werkzoekenden en werkenden. In de arbeidsmarktregio ligt de focus op ondersteuning van inwoners die kwetsbaarder zijn op de arbeidsmarkt.

In samenwerking met de arbeidsmarktregio Foodvalley hebben we in 2023 een bijdrage geleverd aan diverse projecten zoals het leerwerkloket dat inwoners advies geeft over (om-)scholing en leerwerktrajecten. Hierbij worden ook werkzoekenden door gemeenten, UWV, WerkgeversServicepunt (WSP) en het regionale mobiliteitsteam voor advies doorverwezen. Er is een netwerkcoördinator aangesteld die zorgdraagt voor een goede verbinding tussen PRO/VSO scholen, gemeenten, het leerwerkloket en het programma Voortijdig Schoolverlaters. Verder is er een regionale subsidie verstrekt aan Stichting Aan de Slag met als doel om meerderjarige schooluitvallers uit onze regio te begeleiden naar werk, een reële opleiding of een combinatie van beide.

II.a.4 We implementeren de maatregelen uit het wetsvoorstel Uitvoeren Breed Offensief.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De wijzigingen ten gevolge van de Wet Breed Offensief zijn verwerkt in de Integrale Verordening Sociaal Domein zoals deze in december is vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

II.b Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

II.b.1 Inburgeraars die als nieuwe Veenendalers worden opgenomen in de samenleving, doen daadwerkelijk mee.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van de Wet inburgering 2021. Door een tekort aan taaldocenten was er vorig jaar vertraging ontstaan bij de taallessen. Inmiddels is het tekort opgelost en zijn de wachtlijsten beperkt tot individuele inburgeraars die wachten op een passende leerklas. In 2023 is er gestart met lessen in Veenendaal en gaat een aantal inburgeraars naar de avondles. Met het Taalhuis zijn afspraken gemaakt om waar mogelijk een collectief aanbod te doen als oplossing voor het tekort aan vrijwilligers.

Met de huidige aanbieder van maatschappelijke begeleiding van statushouders zijn in 2023 nieuwe afspraken gemaakt om de inzet van vrijwilligers (onder regie van de gemeente) efficiënter in te zetten door te kiezen tussen een licht traject of een zwaar traject. Verder

dient de aanbieder onze gemeente een volledige inzage te geven in het effect van de inzet op individueel niveau.

Thema III: Sociaal domein - WMO

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.a. We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.a.1 In 2023 is de sturing op aanbieders vergroot.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is met alle zorgaanbieders Wmo gesproken. Er is onderscheid gemaakt in frequentie.

Er zijn gesprekken gevoerd met de gezamenlijke zorgaanbieders op themaniveau. Er zijn bijeenkomsten met de materiële aanbieders geweest en met de aanbieders van schoonmaakondersteuning is meerdere keren gesproken. In 2023 is het project aanbesteding immateriële ondersteuning gestart. Hiervoor is met zorgaanbieders een marktconsultatie gehouden. De aanbesteding heeft ook als doel om meer sturing te kunnen geven aan de uitvoering bij zorgaanbieders.

De toezichthouder rechtmatigheid heeft in 2023 signaalgestuurde onderzoeken uitgevoerd. Als gevolg van de resultaten zijn door contractmanagement meerdere maatregelen aan zorgaanbieders opgelegd. Als gevolg van de door GGDrU uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken zijn er opnieuw bij meerdere zorgaanbieders maatregelen opgelegd.

III.a.2. In 2023 treffen we de voorbereidingen om de WAMS (wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein) die per 1 januari 2024 van kracht wordt te implementeren.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De nieuwe wet WAMS, die als doel heeft om knelpunten weg te nemen die gemeenten en andere organisaties in het sociaal domein ervaren als zij persoonsgegevens uitwisselen bij het aanpakken van meervoudige problematiek, is controversieel verklaard en de invoering van de wet zal niet voor 1 januari 2025 plaatsvinden.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.b Ondersteuning meer op maat voor wie dat nodig heeft.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.b.1. Er zijn innovatieve ondersteuningsmogelijkheden samen met de uitvoerende partijen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 zijn we een samenwerking aangegaan met twee zorgaanbieders voor een pilot Domein Overstijgend Samenwerken gericht op ouderen. In deze pilot zoekt een centraal

persoon (zorgarrangeur) informele en formele oplossingen uit verschillende zorgdomeinen voor de cliënt. De pilot ondersteunt het beleid van langer thuis wonen. Naar verwachting leidt deze samenwerking tot betere zorg thuis. Hierbij maken we gebruik van de specifieke uitkering van het Rijk.

III.b.2 We continueren de zorg voor personen met verward gedrag en de taken van de WvGGZ.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is door professionals regelmatig een beroep gedaan op het Advies-en Meldpunt Verward met onbegrepen gedrag. Professionals weten het meldpunt heel goed te vinden. De meeste verzoeken van ondersteuning en vragen komen van de politie. In het kader van de WvGGZ zijn onderzoeken uitgevoerd door medewerkers van het Meldpunt. Op verschillende momenten in 2023 is aandacht besteed aan mentale gezondheid en psychische kwetsbaarheid. In april met de expositie Fotovoice, op 1 juni is samen met Veens Welzijn een voorlichtingsbijeenkomst voor inwoners georganiseerd en van 20 november tot 18 december hebben de portretten van de tentoonstelling Kind van ... in het centrum gestaan. In de bibliotheek is op zowel de volwassenen als de kinderafdeling informatie beschikbaar gesteld over mentale gezondheid. Ervaringsdeskundigen zijn actief betrokken bij de aanpak.

III.b.3 Het aantal meerderjarigen dat begeleiding ontvangt waar behandeling passender is, is afgenomen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

N.a.v. de onderzoeksfase welke interventie het meest passend is voor personen die op de wachtlijst staan van de GGZ is naar voren gekomen dat er behoefte is om breder te kijken naar het inzetten van ervaringsdeskundigheid. Dit vraagt om nader onderzoek. De planning hiervan is nog niet helder en zal in 2024 verder uitgewerkt worden.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.c Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.c.1 Veenendalers wonen zo lang mogelijk thuis.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is uitvoering gegeven aan het lokale uitvoeringsplan Beschermd Wonen en Beschermd Thuis 2023-2026. We benoemen het belangrijkste resultaat dat is behaald. Het aanstellen van een wooncoach om de doorstroming naar een geschikte woning te versnellen.

De aanbesteding voor beschermd wonen is niet gerealiseerd in 2023. Dit wordt op basis van de in 2023 opgestelde regiovisie in 2024 uitgevoerd.

III.c.2. In 2023 wordt onderzoek gedaan naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een gemeente-brede, integrale visie op diversiteit en inclusie.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De wenselijkheid is onderzocht. Op basis van dit onderzoek is in 2023 besloten een project te starten met als opdracht een gemeentebrede integrale visie op diversiteit en inclusie te ontwikkelen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.d Inwoners willen meer voor- en met elkaar doen (MD03).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.d.1 Mantelzorgers blijven actief met passende ondersteuning om overbelasting te voorkomen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Ook in 2023 heeft Veens Welzijn invulling gegeven aan de opdracht ondersteuning bieden aan de mantelzorgers in Veenendaal. Hierbij hoort ook de jaarlijkse uitreiking van het mantelzorgcompliment.

In 2023 is het project mantelzorg en werkgeverschap gestart.

Het initiatief Veense huiskamer is verder doorontwikkeld. Er zijn nu drie locaties in Veenendaal waar de hulpvrager met hun mantelzorgers terecht kunnen.

Daarnaast is gestart met het opzetten van een mantelzorgexpertisecentrum vanuit de extra middelen Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

III.d.2. In 2023 wordt er een regionale logeervoorziening gerealiseerd zodat mantelzorgers hun taken met beter welbevinden blijven uitvoeren.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is een subsidieregeling opgesteld waar zorgaanbieders een beroep kunnen doen voor een subsidie om het logeershuis te realiseren. Afhankelijk van de aanvragen die hierop binnen gaan komen, weten we welke aanbieder het logeershuis gaat realiseren, waar en op welke locatie in de regio.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.e De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de eigen rol van inwoners en kracht van de samenleving te stimuleren (MD09).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.e.1 De stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen is niet hoger dan de landelijke groeitrend.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Het aantal aanvragen voor schoonmaakondersteuning was in 2023 hoger dan verwacht. De aanvragen voor de andere maatwerkvoorzieningen ontwikkelden zich conform verwachting.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.f. Verder versterken opvoed- en opgroeiklimaat (MD02).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.f.1. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) te voorkomen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 werkten de partners uit de coalitie Kansrijke Start verder samen aan het vroegtijdig signaleren en tijdig doorverwijzen. De multidisciplinaire overleggen waren hierbij een passend middel. Op inhoud werd er met elkaar meegedacht en samengewerkt. Zowel binnen als buiten deze overleggen weten partners die betrokken zijn bij zwangeren en jonge gezinnen elkaar goed te vinden. Er zijn meerdere interventies en aanpakken beschikbaar om bij signalen naar te verwijzen. Voorbeelden hiervan zijn Nu Niet Zwanger en Stevig Ouderschap.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.g Vroeger signaleren en handelen en dit dichtbij de inwoner organiseren (MD04) .

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.g.1. Preventie draagt bij aan een gezondere leefstijl en we geven uitvoering aan het preventieakkoord.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In Veenendaal maken we steeds meer de beweging naar preventie en zetten we in op diverse preventieve interventies. De inzet van de JOGG-aanpak is een goed voorbeeld van hoe preventie bijdraagt aan een gezondere leefstijl van kinderen en hun ouders. In 2023 werd het thema gezonde leefstijl op zoveel mogelijk plekken geagendeerd, gezonde keuzes werden gestimuleerd en makkelijker gemaakt.

Voor de toelichting op de uitvoering van het Preventieakkoord zie III.g.3. 'We geven uitvoering aan het lokale Preventieakkoord Veenendaal middels het opzetten van een preventienetwerk en uitvoering van erkende interventies voor een gezonde leefstijl'.

III.g.2. We integreren het thema gezondheidsverschillen in nieuw te ontwikkelen gezondheidsbeleid in 2023.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is besloten dat gezondheid en gezondheidsverschillen onderdeel worden van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Beide staan niet op zichzelf en door opname in het

IBK worden deze integraal verbonden met andere thema's in het IBK, zoals armoede en schulden. Het IBK is inclusief deze thema's in 2023 vastgesteld.

III.g.3. We geven uitvoering aan het lokaal preventieakkoord Veenendaal middels het opzetten van een preventienetwerk en uitvoering van erkende interventies voor een gezonde leefstijl (zoals de Gezonde School aanpak en Stevig Ouderschap).

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Eind 2023 is de uitvoering van het Preventieakkoord gestopt. Dit akkoord was voor drie jaar gesloten (2020 - 2023). De activiteiten krijgen echter wel een vervolg onder het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waarmee we in het laatste kwartaal van 2023 zijn gestart.

Terugkijkend op de uitvoering van het Preventieakkoord in 2023 zien we dat de samenwerkingen en interventies een stevig fundament vormen voor de uitvoering van GALA.

In 2023 heeft er tweemaal een bijeenkomst van het netwerk preventie plaatsgevonden. Professionals en vrijwilligers uit medisch en sociaal domein konden elkaar ontmoeten rond een actueel thema. Dit werd digitaal ondersteund door de Networkapp. De interventie Stevig Ouderschap, uitgevoerd door de Jeugdgezondheidszorg van de GGDrU, werd in 2023 uitgebreid naar 29 trajecten. De inzet van Iriszorg voor verslavingspreventie werd gecontinueerd met onder andere aanbod op middelbare scholen en preventieve consulten. Veenendaal als JOGG-gemeente kreeg steeds meer bekendheid wat eraan bijdraagt dat opgroeiende kinderen steeds vaker de kans krijgen om gezonde keuzes te maken. Ook de Gezonde School aanpak kreeg vervolg in 2023. Eind 2023 maakten 18 scholen in Veenendaal gebruik van het ondersteuningsaanbod van de GGDrU. Het Preventieakkoord heeft dit een impuls gegeven waarna er ook middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs toegevoegd werden en ook enkele scholen zelf de landelijke subsidie hebben aangevraagd.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.h. We continueren de zorg voor personen met verward gedrag en de taken van de WvGGZ.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.h.1. In 2022 realiseren we definitieve borging van het Advies en Meldpunt Verward.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Met de gemeenten Renswoude en Rhenen zijn afspraken gemaakt over de definitieve inrichting van het Advies- en Meldpunt Verward en is een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Ook het Verkennend Onderzoek in het kader van de WvGGZ blijft het Advies- en Meldpunt uitvoeren voor Renswoude, Rhenen en Veenendaal. De gemeenten en ketenpartners zijn tevreden met het Advies- en Meldpunt omdat we hierdoor inwoners met verward gedrag beter en sneller kunnen helpen. Tevens is door het Advies en Meldpunt de ketensamenwerking versterkt.

III.h.2. We onderzoeken de mogelijkheden voor aansluiting bij de GGZ-pilot Buiten de lijntjes (Pro Persona, Iriszorg, Gelderse Vallei en gemeente Ede).

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De pilot GGZ Buiten de lijntjes is opgezet in de gemeente Ede. Pro Persona, Iriszorg, ziekenhuis de Gelderse Vallei en RIBW zetten hier een samenwerking op. Hierdoor verbetert de samenwerking rond inwoners met psychiatrische, verslavings- en somatische problematiek. Het opzetten van de samenwerking is een complex proces. Begin 2024 was er nog geen zicht op wanneer inwoners van de gemeente Veenendaal gebruik kunnen maken van deze samenwerking.

III.h.3. In 2022 verbeteren we de ketensamenwerking rond de zorg voor personen met verward gedrag.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Elk kwartaal hebben we met ketenpartners verschillende casussen besproken en ontwikkelingen gesignaleerd. Hierdoor is de samenwerking verbeterd. Onze partners bevestigen dit.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.i. Er zijn innovatieve ondersteuningsmogelijkheden samen met de uitvoerende partijen (MD9, IBK BE25).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.i.1. De pilot 'VAK werk(t)' voert in 2022 55 casussen uit waarbij combinaties gemaakt zijn tussen maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. (Innovatie in samenwerking met: Wmo-loket - sociale basis - Wmo-zorgaanbieders).

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De deelnemende partijen in VAK werkt (Kwintes, Abrona en Santé Partners) hebben 61 inwoners begeleid. In 2023 werd VAK werkt voorgezet in een proeftuin transformatie maatschappelijke ondersteuning. De raad is daarover in september 2022 geïnformeerd.

III.i.2. We onderzoeken de mogelijkheden van een vrij toegankelijke vorm van dagbesteding.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Stichting Veens Welzijn en Goed voor elkaar zijn de Veense huiskamer gestart. Er is een daginvulling voor inwoners met beginnende dementie die nog geen indicatie hebben. Daarnaast is er ook ruimte voor mantelzorgers om mee te komen en ondersteuning te ontvangen. Inmiddels is de Veense huiskamer uitgebreid naar 3 huiskamers.

III.i.3. We onderzoeken hoe ondersteuning voor ouderen in een vroeg stadium integraal kan worden vormgegeven vanuit verschillende domeinen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Versillende zorgaanbieders anticiperen op de vergrijzing. Daarom zijn ze met voorstellen en ideeën voor het integraal vormgeven van ondersteuning voor ouderen bij de gemeente gekomen. Daardoor was het niet mogelijk met één aanbieder aan de slag te gaan en hadden we meer tijd nodig om de ideeën te beoordelen en een afwegingskader te ontwikkelen. Hier gaan we in 2024 mee verder. Wel zijn we in 2023 gestart met de pilot Domeinoverstijgend Samenwerken. Dit is een samenwerking tussen de gemeente, het zorgkantoor en zorgaanbieders. Deze samenwerking leidt naar verwachting tot betere zorg thuis, waardoor zorg in verpleeghuizen en andere zorginstellingen kan worden uitgesteld of voorkomen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

III.j. Ten opzichte van 2019 is er een daling van ongeveer 10% van het aantal maatwerkvoorzieningen (MD9, IBK BE24).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

III.j.1. We onderzoeken mogelijke maatregelen om de kostenstijging van schoonmaakondersteuning te remmen, binnen de door de raad meegegeven kaders.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De kosten van schoonmaakondersteuning zijn aan het stijgen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief. We nemen een aantal maatregelen om de kostenstijging te beperken. Zo toetsen we scherper om alleen schoonmaakondersteuning te bieden aan inwoners die het echt nodig hebben. Wanneer de Wet langdurige zorg een passender oplossing is verwijzen we inwoners daarnaar. Daarnaast hebben we de mogelijkheden om de kostenstijging verder te beperken in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat de kaders van de wet weinig mogelijkheden bieden.

Het Rijk is voornemens om in 2025 de inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor schoonmaakondersteuning opnieuw in te voeren. We hebben via de internetconsultatie aangegeven dat we verwachten dat de kosten hierdoor niet voldoende gaan dalen. Daarnaast hebben we aangegeven dat er meer nodig is om de houdbaarheid van de Wmo te blijven garanderen voor onze inwoners die het op eigen kracht echt niet redden.

III.j.2. We werken aan het beperken van de instroom en waar mogelijk de doorstroming naar lichtere ondersteuning en/of de sociale basis.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Bij de eerste melding van een inwoner bij het Wmo-loket wordt zoveel mogelijk nagegaan of een inwoner ook anders dan via een maatwerkondersteuning op een passende manier geholpen kan worden. Er wordt verwezen naar voorzieningen in de sociale basis en naar eigen mogelijkheden van de inwoner. Ook hebben we bij de uitvoering een nieuwe werkwijze ingevoerd. Hierbij voeren we meer regie op de ondersteuning en schalen we af waar

mogelijk en op waar nodig. Tijdens contractgesprekken sporen we aanbieders aan om samen te werken met de sociale basis.

III.j.3. We sturen op doorstroming naar de Wlz, daar waar de ondersteuning vanuit de Wmo niet meer toereikend is in relatie tot de hulpvraag van de cliënt.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Hier is in 2021 extra op geïnvesteerd. Dit leidt ertoe dat meer cliënten een passende oplossing vinden binnen de Wet langdurige zorg. Deze werkwijze is in 2022 structureel geborgd.

Thema IV: Sociaal domein - Jeugd

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.a Verder versterken opvoed- en opgroei-klimaat (MD02).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.a.1 Jeugdigen groeien gezond en veilig op; we stimuleren en ondersteunen ouders om te zorgen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen en een veilig opgroei- en opvoedklimaat.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In het veiligheidsdomein is de netwerksamenwerking in 2023 verder doorontwikkeld met de inzet van het regionaal veiligheidsteam en een vroegtijdige samenwerking met het CJG als het om veiligheidsproblematiek gaat in gezinnen. Veiligheidspartners als de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, Save en de William Schrikker Stichting werken samen met de gezinnen om factoren van onveiligheid terug te dringen en werkzame factoren in de gezinnen te verstevigen. Daarbij werken we met elkaar steeds meer vanuit één gezamenlijke visie die aansluit op het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Tot slot zetten we in de domeinen gezondheid, sport, welzijn en cultuur op allerlei manieren in om preventief te werken aan een gezond opgroei- en leefklimaat voor jongeren. Daarover meer onder de andere programma's.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.b Ondersteuning meer op maat voor wie dat nodig heeft (MD06).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.b.1 In 2023 hebben we ambulante jeugdhulp ingezet waar nodig, en beheersen we onze kosten.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De kosten van ambulante jeugdhulp stegen in 2023 opnieuw. We namen in het eerste kwartaal additionele maatregelen met als doel de stijging op ambulante jeugdhulp om te buigen. We gingen op casusniveau in gesprek met aanbieders van ambulante jeugdhulp

waar de stijging moeilijk te verklaren is. Aanbieders gaven aan dat dit onder andere een na-ijl effect is van de corona-maatregelen. De instroom van jeugdigen (vooral meisjes) in de puberleeftijd die in de coronaperiode minder sociale vaardigheden hebben geleerd en sociale prikkels hebben verwerkt, verklaart mede deze stijging.

IV.b.2 In 2023 hebben we jeugdhulp met verblijf ingezet waar nodig, en beheersen we onze kosten.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 hebben de gemeente en het CJG alle dossiers geanalyseerd van jeugdigen in verblijf. Daar kwam uit naar voren dat de jeugdigen een passende plaats hebben en dat er geen aanleiding is om extra acties in te zetten. Wel is al langer duidelijk dat trajecten korter duren als er meer uitstroombmogelijkheden zijn. Er zijn echter te weinig woningen voor deze jongeren beschikbaar in Veenendaal en de regio.

Eind 2023 is daarom een kleinschalige woonvorm geopend. De groep zal gevuld gaan worden met jongeren die eerder buitenregionaal geplaatst zaten en liever dicht bij huis willen wonen. In 2024 starten de groepen.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.c Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op de kwaliteit, financiën en/of organisatie (MD08).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.c.1 De gerealiseerde integrale werkwijze sociaal domein wordt in 2023 verder doorontwikkeld.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is door lokaal en regionaal uitvoering te geven aan de Focusagenda 2021- 2025 de integrale werkwijze tussen onderwijs en jeugd verder doorontwikkeld. Het model Passende Samenwerking is breder onder de aandacht gebracht binnen het onderwijs, er is zicht en overzicht gecreëerd rondom de onderwijs zorgarrangementen en vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn door de gemeente Veenendaal diverse programma's geïnitieerd.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

IV.d We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning (MD10).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

IV.d.1 In 2023 is de sturing op aanbieders vergroot.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Binnen de regio heeft gemeente Veenendaal ook dit jaar bijgedragen aan de versterking van inkoop- en contractmanagement via de programma's Veiligheid, Ambulant, Jeugdhulp&Onderwijs en Verblijf. De programma's dragen bij aan ombuiging van kosten en verbetering van kwaliteit binnen de jeugdhulpsegmenten. Met deze programma's heeft 'de inkoopstrategie' een doorlopend karakter waar projectmatig aan wordt gewerkt, en waar doorlopend implementatie op plaatsvindt. De ontwikkelingen binnen de Hervormingsagenda en eventuele landelijke wijzigingen binnen de Jeugdwet worden gevolgd, zodat onze lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen op elkaar aansluiten. Voor Jeugd zijn de contractmanagementgesprekken in samenwerking met het Knooppunt regionaal gevoerd. Daarin komt ook onze Regiovisie Jeugd aan de orde.

Lokaal zijn er ook gesprekken gevoerd met aanbieders die aan veel jeugdigen jeugdhulp leveren. Gesproken is over samenwerking met de voorliggende voorzieningen en de trends en ontwikkelingen van de Veenendaalse jeugd. We hebben gemonitord op het gebruik van jeugdzorg en op basis van deze inzichten geacteerd richting jeugdhulpaanbieders.

IV.d.2 In 2023 hebben we de gevolgen van de Hervormingsagenda (verwacht in november 2022) voor Veenendaal inzichtelijk gemaakt, en vertalen we de maatregelen die hieruit voortkomen naar lokaal en regionaal niveau.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De contouren van de Hervormingsagenda zijn in 2023 op hoofdlijnen duidelijk geworden. De grote thema's zijn nu bekend. Deze zijn echter nog zo abstract dat dit nog niet heeft kunnen leiden tot concrete acties en projecten. Een verdere concretisering volgt in 2024 vanuit VNG en het Rijk. Wel heeft de gemeente Veenendaal meegewerkt aan de uitvragen die vanuit de VNG en het Rijk zijn gekomen. Het doel hiervan was in beeld te brengen wat het startniveau is van elke gemeente en jeugdhulp regio. De VNG en het Rijk hebben nog geen vervolg gegeven aan de resultaten die ze hebben opgehaald. Ook hebben we op hoofdlijnen bekeken welke maatregelen die al uitgevoerd zijn/ worden rondom het gebruik van jeugdhulp terugkomen in de Hervormingsagenda. Hier gaan we mee door in 2024. We hopen hiermee inzichtelijk hoe groot de impact is van de Hervormingsagenda op de werkwijze en financiën van de gemeente Veenendaal.

Thema V: Onderwijs en ontwikkeling

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

V.a Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

V.a.1 We geven uitvoering aan het uitvoeringsplan 2021-2024 gericht op de daling van het aantal laaggeletterde inwoners daalt.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Lokaal is door de werkgroep Taal en Geld invulling gegeven aan deze maatregel. Met deze werkgroep is een netwerkkaart verspreid voor inwoners, waarop alle gratis hulpaanbieders taal/geld staan. Daarnaast is via social media het onderwerp onder de aandacht gebracht tijdens de week Lezen en Schrijven. Verder is er binnen de gemeente een werkgroep van start gegaan over toegankelijke informatievoorziening. Vanuit de WEBregio is het werkgeversproject IW4 verder uitgerold. Ook is in 2023 het registratiesysteem ingevoerd waarmee beter kan worden gemonitord wat de impact van het Taalhuis is.

V.a.2. Ieder kind met een ondersteuningsbehoefte krijgt passende ondersteuning om onderwijs te kunnen volgen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij de scholen. Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs zorgen voor toekenning van extra hulp op school, zodat elk kind onderwijs kan volgen met de benodigde ondersteuning. In 2023 heeft het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs drie keer plaatsgevonden. Er is gesproken over onderwijszorgarrangementen, waaronder het instellen van een zogenaamde 'opstapklas' waar kinderen uit de regio Foodvalley geplaatst worden. Deze kinderen hebben een grote en specifieke ondersteuningsvraag in het autistisch spectrum en kunnen op deze manier toch zo snel mogelijk onderwijs met bijbehorende passende zorg ontvangen.

V.a.3. Alle kinderen van 0-13 jaar kunnen in een IKC een doorlopende leer- en ontwikkellijijn volgen.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De ontwikkelingen in Veenendaal Oost hebben begin 2023 tot een vertraging geleid voor de uitvoering van de IKC vormingen. Halverwege 2023 zijn de in het Integraal Huisvesting geplande IKC vormingen uitgewerkt. In drie IKC vormingen, te weten IKC Dragonder Zuid, IKC SO/SBO/PO en IKC Noord is door de schoolbesturen gewerkt aan visievorming op de doorlopende leerlijn van 0-13 jaar. De verwachting is dat deze in Q4 2024 zijn afgerond.

V.a.4. In 2023 starten de kernpartners met de IKC ontwikkeling conform de planning in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2025.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Gezien de ontwikkelingen in Veenendaal Oost en de besluitvorming in de raad hebben de andere IKC projecten zoals opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan vertraging opgelopen. In het proces naar de integrale afweging voor alle majeure projecten, waaronder alle IKC projecten, is planvorming gestart en een voorbereidingsbudget aangevraagd.

V.a.5. In 2023 wordt de Verordening bekostiging leerlingenvervoer ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

De Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer Veenendaal is op 14 december 2023 vastgesteld door de raad.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

V.b Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op de kwaliteit.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

V.b.1. Scholen ondersteunen bij de aanpak van coronavertragingen zoals beschreven in het Plan van aanpak NPO Veenendaal.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 zijn verschillende activiteiten gestart die uitvoering geven aan de drie lijnen in het plan van aanpak. Voor deze activiteiten zijn subsidies toegekend aan verschillende organisaties. Er is gestart met inzetten op de werkwijze Met Andere Ogen en er zijn middelen toegekend aan bijvoorbeeld Scoren in de Wijk. Ook is in 2023 door de GGD extra ingezet op advisering en ondersteuning bij de gezonde school aanpak op bijvoorbeeld de thema's Welbevinden, Relaties & seksualiteit, Voeding, bewegen en sport, Milieu en natuur en Alcohol, roken en drugspreventie. Tevens is een NPO medewerker aangesteld bij Veens Welzijn om de samenwerking tussen scholen en het sociaal domein te onderzoeken. Inmiddels heeft deze medewerker een waardevol netwerk opgebouwd en vanuit het onderzoek is gestart met het inzetten op de werkwijze Met Andere Ogen. Drie scholen doen mee aan dit project waarna bekeken wordt hoe deze werkwijze ook door andere scholen gebruikt kan worden. Op 9 november heeft er een inspiratiebijeenkomst plaatsgevonden over Interprofessioneel samenwerken. Met de Van Leersumschool en De Windroos is samen met het CJG en Karakter op basis van jeugdhulpdata nagegaan welke problematiek er speelt en wat nodig is in de scholen. Ter versterking van de samenwerking levert het CJG vaste contactpersonen.

Thema VI: Sport

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VI.a Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VI.a.1. Nieuw beleidskader Sport en Bewegen in samenwerking met Stichting Sportservice Veenendaal en sportaanbieders.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is samen met Sportservice gestart met de voorbereiding op het nieuwe beleidskader Sport en Bewegen. In juni heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met sportaanbieders in Veenendaal voor het herijken van het Sportakkoord. Daarnaast is de raad in november 2023 geconsulteerd. Ook is er een evaluatierapportage opgesteld over het beleidskader van de periode 2020-2023. Met alle opbrengsten uit de bijeenkomsten, de consultatieronde en de diverse onderzoeken naar sportparticipatie in Veenendaal wordt in maart 2024 een nieuw beleidskader aangeboden.

VI.a.2. Uitvoering lokaal Sportakkoord 2020-2022 en borgen van de activiteiten die door corona niet of minder zijn uitgevoerd.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is het sportakkoord herijkt. Met de middelen uit het GALA wordt het sportakkoord tot en met 2026 gecontinueerd. In 2023 is uitvoering gegeven aan zowel de doelen uit 2022 (in verband met corona is de uitvoering een jaar opgeschoven) en is gestart met de uitvoering van het Sportakkoord 2. Zo is onder andere in 2023 de verenigingsondersteuner in gesprek gegaan met de sportverenigingen om te komen tot Open Clubs, is het project Vuist tegen Discriminatie gestart op vijf sportscholen, is bij GVVV een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor alle sportaanbieders in Veenendaal en is een 2e bootcamp route geopend in Petenbos.

Thema VII: Cultuur

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VII.a. Verhaallijn 1 : een stabiele basis.

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VII.a.1. We werken aan Verhaallijn 1: Een stabiele basis.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Er hebben verschillende onderzoeken plaatsgevonden in 2023. Namelijk een onderzoek naar cultuurgedrag en -behoefte en er is een culturele doelgroepenanalyse gemaakt. In het derde kwartaal zijn de resultaten hiervan gepresenteerd. In het eerste kwartaal 2024 verkennen we op welke wijze we deze gegevens verder kunnen inzetten ten behoeve van de ambities uit de cultuurvisie. Uit de onderzoeken komt naar voren dat driekwart (74%) van de inwoners minimaal één culturele activiteit in Veenendaal heeft bezocht. Ook buiten Veenendaal worden regelmatig culturele activiteiten ondernomen. Meer dan de helft van de Veense inwoners bezoekt bijvoorbeeld wel eens een museum buiten Veenendaal. Ditzelfde geldt voor de film. De grootste behoeften van de inwoners van activiteiten die ze vaker willen bezoeken zijn in kaart gebracht. Genoemd zijn voorstellingen, festivals, popconcerten en filmhuis .

In 2023 heeft de programmaraad gewerkt aan het herijken van de rol van de programmaraad tot een

netwerkfunctie en strategische partner van de gemeente. Dit traject is nog niet afgerond en in 2024 wordt hier verder invulling aan gegeven. De cultuurmakelaar is steeds meer in positie gekomen en vervult haar rol als verbinder.

Er is een start gemaakt met nieuw beleid op de beeldende kunst, welke volgend jaar wordt afgerond. Daarnaast zijn de mogelijkheden onderzocht om de zaalhuurregeling voor amateurkunst uit te breiden (opdracht uit cultuurvisie). Het daadwerkelijke besluit hierover wordt genomen in 2024.

VII.a.2. We werken aan Verhaallijn 2: Cultuur in de wijken.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is er een nieuwe cultuurmakelaar gestart. In de korte tijd dat zij er is, heeft zij vooral ingestoken op diversiteit en inclusie en daarmee de brede toegankelijkheid van cultuur. Daarnaast zijn de culturele behoeften van de inwoners geïnventariseerd aan de hand van verschillende onderzoeken. Het gemiddelde cijfer dat onze Veense inwoners geven aan het culturele aanbod is een 6,8. 66% van de inwoners geeft aan dat er genoeg aanbod is en 15% van de inwoners zegt dat er onvoldoende cultureel aanbod in de woonplaats is. Jongeren zijn kritischer dan ouderen. Onder de 45 jaar vindt men vaker dat er onvoldoende aanbod is (21%).

VII.a.3. We werken aan Verhaallijn 3: Iedereen doet mee.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Er zijn er in 2023 verschillende activiteiten uitgevoerd die een brede (leeftijd, kwetsbare groepen, groepen met migratieachtergrond) doelgroep trachten aan te trekken. Een belangrijk voorbeeld: Uitdagend Veenendaal. Ook is er tijdens de jaarlijks georganiseerde kunstroute samengewerkt met de kickstart ateliers om een jongere doelgroep aan te trekken.

VII.a.4. We werken aan Verhaallijn 4: Jong geleerd, oud gedaan.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Binnen School en Cultuur is er, naast een medewerker voor het primair onderwijs, ook een medewerker voor het voortgezet onderwijs aangesteld. Hierdoor wordt er ook binnen het voortgezet onderwijs steeds meer gebruik gemaakt van het aanbod van culturele educatieve projecten.

VII.a.5. We werken aan Verhaallijn 5: Het verhaal van Veenendaal.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

Sinds de vaststelling van de cultuurnota is gebleken dat voor de behoefte aan samenwerking tussen de erfgoedpartners een minder formele en meer wendbare vorm gewenst is. Daarom is gekozen om geen erfgoedplatform op te zetten, zoals staat in de cultuurvisie, maar tegelijkertijd wel de doelen uit de cultuurnota te blijven nastreven en dat in verbinding en samenwerking met erfgoedpartners. Een voorbeeld hiervan is dat in 2023 het educatieve

aanbod is doorontwikkeld door onder andere de functie van een educatiemedewerker bij het archief. Deze medewerker wordt in 2024 geworven en gaat een nieuw lesaanbod ontwikkelen voor het primair, voortgezet en volwassenenonderwijs. Er wordt daarbij ook de samenwerking gezocht met externe partners.

Thema VIII: Welzijn

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VIII.a Inwoners willen meer voor en met elkaar doen (MD03) .

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VIII.a.1 Versterken van de sociale basis.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is door Veens Welzijn het keurmerk Goed geregeld behaald. Als organisatie werken zij structureel aan goed vrijwilligersbeleid en management. De vrijwilligers zijn belangrijk voor een sterke sociale basis. In 2023 is er extra inzet geweest op jongerenwerk en respijtzorg voor beginnend dementeren (Veense huiskamer). Ook zijn plannen ingediend om met de extra middelen vanuit Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) extra inzet te kunnen plegen. Welzijn op recept is in 2023 verder uitgebreid over meerdere huisartsenpraktijken.

VIII.a.2 De inzet van vrijwilligers en het sociale netwerk is onderdeel van het normale leven.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 zijn er meerdere bijeenkomsten van de kenniskring en het vrijwilligersplatform geweest. Goede momenten om allerlei onderwerpen over en weer te bespreken. Een belangrijk agendapunt was de subsidieregeling. Deze is in 2023 aangepast en de aanvragen voor subsidie 2024 zijn conform de nieuwe regeling verstrekt. Ook is in 2023 gestart met het opzetten van een maatschappelijk netwerk in Veenendaal. Hier was volop enthousiasme voor. De communicatie over vrijwilligerswerk en het zichtbaar maken ervan is actief opgepakt in 2023.

Wat willen we bereiken? (doelstellingen)

VIII.b Een inclusievere samenleving (MD01).

Wat gaan we hiervoor doen? (inspanningen/acties)

VIII.b.1 Veenendalers nemen verantwoordelijkheid voor eigen zelfredzaamheid en eigen kwetsbaarheid, passend bij de levensfase.

Inhoud (indicator)

Inhoud (toelichting)

In 2023 is rondom twee thema's een publiekscampagne uitgevoerd te weten Ouder worden in Veenendaal en Werken in Veenendaal. De derde campagne over 18-/18+ wordt in 2024 uitgevoerd.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelen uit dit programma:

- BVO Valleihopper;
- Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG);
- Stichting Veens Welzijn;
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU).

Zie voor meer informatie paragraaf E Verbonden partijen.

Financiële programmarealisatie 2023 (bedragen x € 1.000)

Programma 3 Sociale leefomgeving

	Primitief	Raming 2023 Na begrotingswijziging	Realisatie 2023	Saldo 2023
Lasten	111.162		129.320	-2.287
Baten	31.433		39.385	4.329
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-79.728		-89.934	2.041
Toevoeging aan reserve	6		2.468	-58
Onttrekking aan reserve	426		3.117	0
Gerealiseerd resultaat	-79.308		-89.286	1.983

Toelichting op de financiële programmarealisatie (bedragen x € 1.000)

Ten opzichte van de in de 3e bestuursrapportage 2023 aangepaste begroting, zijn de grootste afwijkingen:

Taakveld	Afwijking 2023	V/N
Arbeidsparticipatie	193	V
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	176	N
Geëscaleerde zorg 18+	89	N
Inkomensregelingen	377	N
Maatwerk-voorzieningen (WMO)	855	V
Musea	54	V
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	109	V
Onderwijshuisvesting	62	V
Samenkracht en burgerparticipatie	1.008	V
Sportbeleid en activering	83	V
Volksgezondheid	120	V
Hulp bij het huishouden (WMO)	541	N
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.782	V
Begeleiding (WMO)	276	V
Dagbesteding (WMO)	208	V
Maatschappelijke- en vrouwenopvang	200	V
Jeugdhulp begeleiding	294	N
Jeugdhulp behandeling	487	V
Jeugdhulp dagbesteding	5	V
Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.035	N
Pleegzorg	663	V
Gezinsgericht	316	N
Jeugdhulp met verblijf overig	2.617	N
Behandeling GGZ zonder verblijf	718	V
Crisis/LTA/GGZ-verblijf	582	N
Gesloten plaatsing	174	N
Jeugdreclassering	595	V
Beschermd wonen	832	V
Overige verschillen	6	N
Totaal afwijkingen programma 3	2.041	

Arbeidsparticipatie: voordeel € 193.000

Het voordelige saldo op het taakveld Arbeidsparticipatie bedraagt € 193.000. Bij het onderdeel Inburgering is bij het opstellen van de 3e bestuursrapportage 2023 rekening gehouden met een aantal extra uitgaven. Deze extra uitgaven hebben zich niet in de volle breedte voorgedaan. Daarnaast kon een aantal uitgaven van re-integratie alsnog ten laste van de specifieke uitkering Inburgering worden gebracht. Per saldo leidt dit tot een voordelige afwijking van € 193.000.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie: nadeel € 176.000

Op dit taakveld is een nadelig resultaat gerealiseerd van € 176.000. Dit nadelige resultaat is hoofdzakelijk het gevolg van de leegstand in het Spectrum na het vertrek van de Volksuniversiteit. De gedeerde huurinkomsten in 2023 bedragen € 186.000. Het overige (voordelige) verschil van € 10.000 heeft betrekking op een geringe onderuitputting bij onder andere de onderdelen 'vastgoed sociaal cultureel werk' en 'amateurkunstbeoefening'.

Geëscaleerde zorg: nadeel € 89.000

Het nadelige saldo van het taakveld Geëscaleerde zorg bedraagt € 89.000. Dit wordt veroorzaakt door:

1. Beschermd Thuis PGB: nadeel € 296.000

De kosten voor Beschermd Thuis worden gedekt vanuit het centrumgemeente budget voor beschermd wonen. De financiële dekking voor deze kosten zijn momenteel nog ondergebracht binnen taakveld 6.81A Beschermd wonen (WMO). Binnen dit budget zijn er voldoende middelen aanwezig om de uitgaven Beschermd Thuis op te kunnen vangen. De stijging van uitgaven op het budget van Pgb Beschermd Thuis ten opzichte van 2022 heeft te maken met een administratieve verschuiving. Inwoners bij de wooninitiatieven hebben nu

een juiste beschikking Beschermd Thuis ontvangen, in plaats van een ambulante beschikking Pgb.

2. Advies en Meldpunt Verward: voordeel € 184.000

In 2023 zijn de aanwezige gemeentelijke middelen binnen dit budget grotendeels uitgeruild met de incidenteel ontvangen IZA uitkering. Er wordt voorgesteld om de hiermee vrijgespeelde gemeentelijke middelen binnen het taakveld geëscaleerde zorg over te hevelen naar 2024 via de resultaatbestemming voor de uitvoering van de activiteiten voor 2024 en volgende jaren.

3. Overige posten /Innovatiemiddelen Opvang en beschermd wonen: voordeel € 23.000

Op de overige onderdelen binnen dit taakveld zijn afwijkingen zichtbaar voor een totaalbedrag van € 23.000.

Inkomensregelingen: nadeel € 377.000

Het nadelige saldo op het taakveld Inkomensregelingen bedraagt € 377.000. Hiervan is afgerond € 98.000 het gevolg van financiële afwijkingen in het kader van de BUIG (bijstand). De bijstandsverstrekking is een opneinderegeling en ook de terugvorderingen en afboekingen van debiteuren vertonen in 2023 een onregelmatig patroon. Deze elementen hebben uiteindelijk geleid tot het nadelige effect van € 98.000.

De overige afwijking van afgerond € 279.000 heeft te maken met de uitvoering van de minimaregelingen c.q. het armoedebeleid in 2023. Ook dit zijn opneinderegelingen en het bereik en het aantal verstrekkingen is de laatste maanden van 2023 nog meer toegenomen dan dat bij de 3e bestuursrapportage 2023 was ingeschat.

Maatwerkvoorzieningen: voordeel € 855.000

Het voordelige saldo van het taakveld Maatwerkvoorzieningen bedraagt € 855.000. Dit wordt veroorzaakt door:

1. Maatwerkvoorzieningen materieel WMO: voordeel € 388.000

Vanwege de verkoopopbrengst van materieel vanuit het depot door Meyra en Medipoint zijn de baten incidenteel € 73.000 hoger dan begroot.

Rolstoel en vervoersvoorzieningen

Het aantal cliënten met een rolstoelvoorziening is in 2023 lager dan in 2022, waardoor er in 2023 minder kosten zijn gemaakt. In totaal resulteert dit samen met de overige vervoersvoorzieningen in een onderbenutting van € 117.000.

Woonvoorzieningen

In 2023 is er voor € 137.000 aan GALA middelen uitgeruild tegen gemeentelijke middelen vanuit het budget woonvoorzieningen. Daarnaast zijn er minder woonvoorzieningen verstrekt dan in 2022. Een mogelijke oorzaak hiervoor is dat Wmo consulenten kritischer zijn gaan kijken naar (primaat van) verhuizing en dat VVE's vaker aangesproken worden op hun eigen verantwoordelijkheid bij aanpassingen aan galerijen en deuropeners. Dit heeft geleid tot een overschot van € 198.000 op de woonvoorzieningen.

2. Groei en indexering: voordeel € 450.000

De verwachting was dat er in 2023 een groei zou zijn in het verstrekken van voorzieningen. Een bedrag van € 450.000 is hiervoor niet besteed omdat de groei minder sterk was dan verwacht. Voor 2024 e.v. gaan de prijzen stijgen als gevolg van indexeringen. Dit overschot zal hierdoor niet structureel zijn.

3. Collectief vervoer: voordeel € 25.000

In 2023 is er uitspraak gedaan in een lopende rechtszaak tussen de Provincie en regiovervoerder Willemsen de Koning. Dit is voornamelijk het gevolg van het stoppen van het uitvoeren van de werkzaamheden voor de Regiotaxi Gelderland in 2015 door het achterblijven van de gerealiseerde vervoersvolumes. Veenendaal heeft als gevolg van deze uitspraak in 2023 een eenmalige schade-uitkering ontvangen van € 14.000.

4. Overige posten: nadeel € 8.000

Op de overige onderdelen binnen dit taakveld zijn geringe negatieve afwijkingen zichtbaar voor een totaalbedrag van € 8.000.

Musea: voordeel € 54.000

Het voordelige resultaat op dit taakveld bedraagt € 54.000. Het budget Historisch archief is met ingang van 2023 structureel verhoogd met een bedrag van € 45.000 om uitvoering te kunnen geven aan de voornemens zoals beschreven in de Cultuurnota ' Het verhaal van Veenendaal'. In 2023 lag de focus echter op de restauratie van het Veenraadschapsarchief en de reguliere activiteiten conform de archiefwetgeving waardoor deze voornemens in 2023 nog niet gerealiseerd konden worden. Het totale incidentele voordeel bedraagt derhalve € 45.000. Daarnaast zijn geringe incidentele voordelen zichtbaar van in totaal € 9.000.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken: voordeel € 109.000

Het voordelige saldo van het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken bedraagt € 109.000. Het saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere kosten van het leerlingenvervoer voor een bedrag van € 61.000. In 2023 zouden oorspronkelijk twee producten ("De Reiskoffer" en Snelbinders") ingekocht worden waarmee leerlingen zelfstandig kunnen leren reizen. Het product Snelbinder is echter voor onbepaalde tijd onhold gezet in verband met onduidelijkheid rondom de aanbestedingsregels en de verhouding 'kosten versus efficiëntie' van het product. Het andere product De Reiskoffer, heeft forse vertraging opgelopen omdat het Data Protection Impact Assessment - onderzoek (DPIA) pas op 15 februari 2024 is gestart. Voor nu ligt de focus bij De Reiskoffer en is de intentie om de aankoopprocedure direct voort te zetten bij een positieve uitkomst van het DPIA-onderzoek. Daarnaast kwam er € 3.000 meer dan verwacht aan ouderbijdragen binnen voor leerlingenvervoer.

De overige afwijkingen op dit taakveld (in totaal een voordeel van € 45.000) hebben betrekking op een geringe onderuitputting van onder andere het budget voor het algemeen onderwijsbeleid en het budget voor de regionale administratie van de leerplicht.

Onderwijshuisvesting: voordeel € 62.000

Op het taakveld Onderwijshuisvesting is een voordelig resultaat gerealiseerd van € 62.000. Dit resultaat is voor een bedrag van € 85.000. het gevolg van een hogere bijdrage van de onderwijsinstellingen voor onder meer de materiële instandhouding. Op de overige posten is een nadelig saldo zichtbaar van € 23.000.

Samenkracht en burgerparticipatie: voordeel € 1.008.000

Het voordelige saldo van het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie bedraagt € 1.008.000. Dit wordt veroorzaakt door:

1. Fonds Maatschappelijke Initiatieven (voordeel € 42.000)

Net als in 2022 zijn er ook in 2023 minder aanvragen binnengekomen. Met ingang van 2024 is het beschikbare budget naar beneden bijgesteld.

2. Mantelzorgondersteuning (voordeel € 59.000)

Het blijft ieder jaar lastig om precies in te schatten hoeveel mantelzorgers een compliment aanvragen. Het is een open einde regeling. Er zijn in 2023 minder Twinkelingen aan mantelzorgers verstrekt dan waar vooraf budgettair rekening mee was gehouden. De bestedingen 2023 zijn wel in lijn met die van voorgaande jaren.

3. Subsidieregeling vrijwilligers informele zorg Veenendaal (voordeel € 40.000)

De gemeenteraad heeft besloten om structureel € 100.000 toe te voegen aan de waardering en subsidie vrijwilligers. In 2023 is dit extra bedrag niet volledig besteed. In 2024 blijkt er wel een hoger beroep op de regeling te worden gedaan.

4. Welzijn Veens (voordeel € 548.000)

Het heeft enige tijd gekost voordat de juiste financiële constructie was uitgedacht om de wooncoach adequaat te positioneren en te werven. Hierdoor kon er uiteindelijk pas in het

laatste kwartaal van 2023 met het project worden gestart. Het restantbudget van € 87.114 willen we graag middels resultaatbestemming meenemen naar volgende jaren.

Bij de decembercirculaire 2022 heeft het Rijk € 39.000 aan middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de sociale basis. Aangezien hier in 2022 geen uitvoering meer aan kon worden gegeven zijn deze middelen destijds meegenomen naar 2023. Bij de jaarrekening 2023 vragen wij om hiervan een bedrag van € 36.400 mee te mogen nemen als dekking voor het versterken van de sociale basis binnen het Integraal Beleidskader Sociaal Domein.

In 2023 is er voor € 422.000 aan gemeentelijke middelen binnen dit budget geruild met de incidenteel ontvangen IZA (€ 286.000) en GALA (€ 136.000) uitkeringen. Er wordt voorgesteld om de hiermee vrijgespeelde gemeentelijke middelen via resultaatbestemming over te hevelen naar 2024 .

Bovenstaande resultaatbestemmingen willen we o.a. inzetten voor het langer continueren van het extra jongerenwerk, verlengen van de Veense huiskamer, het opzetten van een Mantelzorgexpertisecentrum, de Wooncoach - woonmakelaar en innovatieprojecten vanuit het Integraal Beleidskader.

5. Digitale inclusieve stad (voordeel € 150.000)

In 2023 is geen uitvoering gegeven aan de activiteiten ten behoeve van de krapte op de arbeidsmarkt. Het was moeilijk om een projectleider aan te stellen. Inmiddels is dit gelukt en is gestart met het uitvoeren van activiteiten. Voorgesteld wordt het bedrag over te hevelen van 2023 naar 2024.

6. Algemene voorzieningen jeugd (burgerparticipatie) (voordeel € 20.000)

Het budget voor burgerparticipatie is beschikbaar gesteld voor het faciliteren van de adviesraden vanuit jeugd. Deze adviesraden wisselen in samenstelling waardoor het ene jaar meer wordt uitgegeven dan het andere jaar. Het afgelopen jaar is wat minder besteed vanwege minder leden van de adviesraden en wat minder ambities en wensen waar financiële middelen voor nodig waren.

7. Kinderopvang (voordeel € 19.000).

In 2023 is minder gebruikgemaakt van kinderopvang waar SMI (Sociaal Medische Indicatie) is ingezet. Dit levert een voordeel op van € 19.000.

8. Lagere uitgaven vastgoed kinderopvang (voordeel € 33.000); Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere kosten van gasverbruik.

9. Lagere uitgaven crisisherstelfonds (voordeel € 35.000). In de 3e bestuursrapportage 2023 is een groot gedeelte voor de uitvoering van het crisisherstelfonds overgeheveld naar 2024. Er zijn in de laatste maanden van 2023 geen uitgaven geweest en geen beschikkingen verleend aangezien de regeling pas op 14 december 2023 in werking is getreden. De restantmiddelen, ad € 35.000, worden via de reserve meerjarige middelen overgeheveld naar 2024 (energiecompensatieregeling)

10. Lagere uitgaven coronaherstelfonds (voordeel € 30.000). Het voordelige resultaat is het gevolg van de terugvordering van eerder verstrekte subsidies in het kader van het coronaherstelfonds.

11. Overige posten: voordeel € 32.000

Op de overige onderdelen binnen dit taakveld zijn positieve afwijkingen zichtbaar voor een totaalbedrag van € 32.000.

Sportbeleid en activering: voordeel € 83.000

Op dit taakveld is een voordeel van € 83.000 gerealiseerd. Dit komt voornamelijk omdat de afrekening van de SPUK Sport 2021 en 2022 voordeliger uitvalt. De afrekening van 2021 en 2022 is hoger vastgesteld dan verwacht, namelijk op 100% reden hiervoor is de onderuitputting op het totaal van de regeling SPUK Sport, waardoor het Rijk het te compenseren percentage alsnog hoger heeft vastgesteld. Het totale voordeel bedraagt hierdoor afgerond € 41.000. Daarnaast ontstaat er een voordeel ad. € 42.000 vanwege onderuitputting op diverse onderdelen binnen het sportbeleid.

Naast bovengenoemde afwijkingen zijn er budgetneutrale afwijkingen op de baten en lasten. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door de volgende mutaties. Er zijn minder lasten en baten vanwege de Brede Spuk GALA. De volledige Spuk GALA 2023 (ten behoeve van het sportakkoord, de leefomgeving en de brede regeling combinatiefuncties) is begroot, echter conform de regeling is het toegestaan 20% over te hevelen naar 2024. Hiervan is dan ook gebruikgemaakt, waardoor er een afwijking op zowel de baten en lasten ontstaat van circa € 84.000. Ook is er een aanvullende uitkering van het Rijk ontvangen inzake meerkosten energie openbare zwembaden, (Spuk MEOZ ad € 93.000). Dit bedrag is beschikbaar gesteld aan stichting Sportservice Veenendaal. Deze gelden waren niet begroot, aangezien het bedrag pas laat in 2023 bekend werd.

Volksgezondheid: voordeel € 120.000

1. GGD regio Utrecht (nadeel € 38.000)

De GGDrU heeft in haar laatste begrotingswijziging 2023 per abuis het budget voor het onderdeel toezicht en handhaving/controlé kinderopvang verlaagd. Aangezien de kosten in 2023 onveranderd zijn gebleven is hierdoor een nadeel van € 36.125 ontstaan. De GGDrU gaat deze fout in de eerstvolgende begrotingswijzigingsmogelijkheid meerjarig herstellen. Het overige nadeel komt voort uit hogere kosten vanuit de eindafrekening van de Twijn 2022.

2. GIDS gelden - Clean-FrisValley (voordeel € 134.000)

Bij de decembercirculaire 2022 is er voor de impuls kansrijke start € 32.000 ontvangen. Deze middelen zijn samen met de € 62.600 aan overige restantmiddelen via resultaatbestemming meegenomen naar 2023. Halverwege 2023 zijn de SPUK GALA middelen beschikbaar gekomen waardoor € 73.000 van deze meegenomen middelen niet langer noodzakelijk waren. Ook de € 61.000 aan eigen middelen waren in 2023 door het verkrijgen van deze GALA middelen niet langer noodzakelijk. Daarom zijn deze middelen reeds teruggegeven bij de programmabegroting 2024-2027.

3. Gezondheidsbeleid (voordeel € 17.000)

Vanaf 2024 hebben we geen aparte lokale nota Volksgezondheid meer. We hebben ervoor gekozen om het lokale volksgezondheidsbeleid integraal onderdeel te laten zijn van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK).

In 2023 is er geen uitvoering gegeven aan de subsidieregeling voor AED's. Hierdoor is € 16.000 niet besteed. Onze lokale partner voor de uitvoering, stichting HartslagNu Veenendaal, besloot te stoppen en de stichting op te heffen. We hebben onderzoek gedaan naar alternatieven en afspraken gemaakt met de landelijke stichting HartslagNu. In 2024 gaan we hier uitvoering aan geven met de middelen die reeds voor 2024 begroot staan.

4. Overige posten: voordeel € 7.000.

Hulp bij het huishouden (Wmo): nadeel € 541.000

1. Schoonmaakondersteuning (nadeel € 701.000)

De uitgaven voor schoonmaakondersteuning zijn hoger dan begroot. De landelijke trend blijft een stijging, voornamelijk vanwege de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Dit zien we ook in de gemeente Veenendaal dit jaar opnieuw terug. Daarnaast zien we dat een aantal cliënten vanuit BI licht naar schoonmaakondersteuning verschuift.

2. PGB WMO schoonmaakondersteuning (voordeel € 35.000)

In 2023 hebben er minder verstrekkingen van schoonmaakondersteuning in PGB vorm plaatsgevonden dan er was gebudgetteerd.

3. Hulp gedupeerde toeslagen (voordeel € 125.000)

Het voordelige saldo bij de hulp aan gedupeerden is in 2023 € 125.000. Dit wordt veroorzaakt door een hogere rijksvergoeding. Bij de uitvoering van de hulp aan gedupeerden valt Veenendaal alsnog in een gunstige klasse voor de hoogte van de rijksvergoeding. Daarnaast is regeling gewijzigd, wordt de rijksvergoeding vanaf 2024 jaarlijks vergoed en zijn deze middelen niet voor volgende jaren noodzakelijk. Derhalve vallen de restantmiddelen vrij in deze jaarstukken.

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen: voordeel € 1.782.000

1. Uitgaven 2e lijns-zorg (voordeel € 1.359.000)

Een belangrijk onderdeel van dit taakveld is de toegang voor jeugdhulp, die onderdeel uitmaakt van de totale 2e lijnszorgkosten jeugd (zorg in natura). Alle taakvelden die te maken hebben met de 2e lijnszorgkosten jeugd worden in totaliteit verderop in dit document toegelicht

Het resterende voordeel op dit taakveld (exclusief toegang jeugdhulp) bedraagt op dit moment afgerond € 423.000 (directe baten en lasten) en wordt voornamelijk veroorzaakt door:

2. CJG (voordeel € 196.000)

Op basis van de jaarrekening CJG over 2023 zal in het kader van de subsidieverstrekking een bedrag van € 159.000 worden teruggevorderd van het CJG. Het voordelige saldo ultimo 2023 bedraagt € 179.000 Van dit overschot is € 20.000 gestort in de egalisatiereserve van het CJG (tot maximaal 10% van de gemeentelijke bijdrage in 2023). Resteert € 159.000. Dit saldo kan als volgt worden verklaard:

- Gedurende het jaar 2023 heeft het CJG-middelen gereserveerd voor de eerste inrichting van het nieuwe pand (volgens afspraak met de gemeente). Het gaat om een kostenpost van afgerond € 65.000. Deze middelen zijn in 2023 betaald, maar mogen niet worden verwerkt in de verlies- en winstrekening van het boekjaar 2023. De investeringen voor de eerste inrichting hebben een meerjarig economisch nut en moeten daarom geactiveerd worden. De investeringen worden in 5 jaar afgeschreven. Voorgesteld wordt deze € 65.000 via de resultaatbestemming bij de gemeentelijke Jaarstukken 2023 voor het CJG in 2024-2028 beschikbaar te stellen. Deze middelen zullen worden gebruikt om de afschrijvingslasten van de investeringen voor de eerste inrichting in de komende 5 jaar te dekken.
- Een ander deel van het saldo afgerond € 94.000 kan grotendeels worden verklaard doordat in- en uitdiensttreding van personeel niet altijd direct op elkaar aansluit, waardoor vrijval in personeelslasten is ontstaan. En voor een aantal medewerkers die zwangerschaps- en/of ouderschapsverlof hebben gehad, is een UWV-bijdrage ontvangen. Niet in alle gevallen is vervanging gerealiseerd.

Daarnaast is er nog een voordeel van € 37.000 die komt voornamelijk door de uitruil van de SPUK IZA (integraal Zorg akkoord) middelen van 2023 voor het Familiehuis. We kunnen namelijk een aantal reguliere werkzaamheden ten laste van de SPUK IZA in 2023 brengen. Voorgesteld wordt om een deel van het voordelige saldo voor een bedrag van € 25.750 over te hevelen naar 2024.

3. Algemene voorzieningen jeugd (voordeel € 44.000)

Er is in 2023 minder gebruikgemaakt van de algemene voorzieningen voor jeugd.

4. Integrale projecten Sociaal Domein (voordeel € 125.000)

Het plan was om het budget voor integrale projecten binnen het sociaal domein, ad € 125.000, in 2023 incidenteel binnen het welzijnswerk als ontwikkelbudget in te zetten, maar daar is om moverende redenen vanaf gezien. En de ideeën die er bij zorgaanbieders waren voor de inzet van deze middelen, zijn vanuit andere budgetten gefinancierd. Voorgesteld wordt daarom om dit bedrag over te hevelen naar 2024 tot en met 2027 voor de bekostiging van innovatieve integrale projecten binnen het sociaal domein.

5. Vastgoed Markt 20 (CJG) (voordeel € 52.000)

Bij de 2e bestuursrapportage 2023 heeft de raad € 55.000 beschikbaar gesteld voor de verbouwkosten van het pand Markt 20 ten behoeve van het CJG. Hiervan is € 52.000 nog niet benut. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar 2024. Overigens loopt de verbouwing van het pand aan de Markt 20 door in 2024.

6. Overige afwijkingen (voordeel € 6.000)

Op de overige onderdelen binnen dit taakveld zijn geringe positieve afwijkingen zichtbaar voor een totaalbedrag van € 6.000.

Begeleiding (Wmo): voordeel € 276.000

1. Begeleiding (voordeel € 110.000)

De uitgaven voor begeleiding individueel zijn iets lager dan begroot. De landelijke trend is een stijging. Hier zijn enkele verklaringen voor. Er vindt een daling plaats van het aantal cliënten BI Licht. Dit is een verschuiving naar Schoonmaakondersteuning. Daarnaast vindt door de steviger regie vanuit het Wmo-loket en het scherper sturen op doelen een afschalende beweging plaats van Begeleiding Individueel Zwaar naar begeleiding Individueel Midden. Tot slot worden er gemiddeld minder uren beschikt dan eerdere jaren. De uitnutting blijft tegelijkertijd stabiel. De stabiele uitnutting heeft waarschijnlijk te maken met het beter naleven van contractafspraken.

2. PGB WMO begeleiding (voordeel € 210.000)

In 2023 ontvingen minder mensen een PGB voor individuele begeleiding dan in 2022. Daardoor zijn de uitgaven lager dan begroot.

3. WMO meerkostenregeling Covid (nadeel € 56.000)

Er hebben in 2023 nog uitbetalingen plaatsgevonden voor de regeling coronameerkosten die betrekking hadden op aanvraagjaar 2022.

4. Overige posten (voordeel € 12.000)

Dagbesteding (Wmo): voordeel € 208.000

1. Dagbesteding (voordeel € 129.000)

Er is in 2023 een kleine afwijking van de uitgaven dagbesteding ten opzichte van het budget. Hier zijn twee verklaringen voor. Ten eerste is het aantal cliënten dagbesteding in 2023 licht gedaald ten opzichte van de jaren ervoor. Dit komt met name door de werkwijze van het Wmo-loket waarbij meer gestuurd wordt op doelen en doordat de uitstroom naar de WLZ is gestegen. De tweede verklaring is de daling van de uitnutting. Dit wordt waarschijnlijk onder andere veroorzaakt door het verstevigen van contractmanagement en het beter nakomen van contractafspraken.

2. PGB WMO dagbesteding (voordeel € 79.000)

De uitgaven voor PGB groepsgerichte ondersteuning zijn lager dan begroot, maar vergelijkbaar met eerdere jaren. Het aantal cliënten was in 2023 gelijk aan het aantal in 2022.

Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO): voordeel € 200.000

Dit voordeel bestaat uit diverse onderdelen: € 11.000 voor Begeleide Huisvesting Jong Volwassenen, € 117.000 voor Licht Verstandelijke Beperking, € 26.000 voor verward gedrag, € 15.000 voor WvGGZ, € 31.000 maatje achter de voordeur. Voor maatje achter de voordeur nemen we een bedrag van € 31.000 mee als resultaatbestemming om dit project langer uit te kunnen voeren. De overige middelen kunnen vrij vallen in de algemene reserve.

Algemene toelichting 2e lijnszorg (div. taakvelden) : nadeel € 1.744.000 en overige afwijkingen voordeel € 551.000

Dit betreft diverse taakvelden : Toegang en eerstelijnsvoorzieningen, Jeugdhulp begeleiding, Jeugdhulp behandeling, Jeugdhulp dagbesteding, Jeugdhulp zonder verblijf overig, Pleegzorg, Gezinsgericht, Jeugdhulp met verblijf overig, Behandeling GGZ zonder verblijf, Crisis/LTA/GGZ-verblijf, Gesloten plaatsing en Jeugdreclassering.)

De 2e lijnszorgkosten worden gefinancierd vanuit de Jeugdwet. Dit is een openeinderegeling. Dit betekent dat wanneer gemeente, gecertificeerde instelling, medisch specialist of huisarts een indicatie voor deze zorg afgeeft de gemeente dit moet betalen. De overschrijding van de zorgkosten in 2023, ad € 1.744.000, is ontstaan doordat onder andere de kosten van begeleiding stijgen. Dit wordt met name veroorzaakt door een stijging van het aantal jeugdigen dat hiervan gebruik maakt. Naast het stijgende aantal zien we ook een lichte stijging in de intensiteit (de uren per maand) van de trajecten.

De stijging van de kosten op behandeling zit met name in de toenemende intensiteit en de duur van de trajecten. Jeugdigen krijgen een langere behandeling en per behandeling neemt het aantal uren per maand toe. Het aantal jeugdigen dat een behandeling krijgt, stijgt dus niet.

De kosten voor residentiële jeugdhulp blijven stijgen. Aan de ene kant neemt de intensiteit van de begeleiding van jeugdigen toe. Kleinere behandelgroepen zorgen voor intensievere begeleiding /behandeling per jeugdige. Maar de kosten stijgen minder sterk omdat het aantal jeugdigen in residentieel verblijf wel blijft afnemen.

Tot slot zien we een daling in de kosten op jeugdbescherming en jeugdreclassering. Het aantal jeugdigen waarbij een GI betrokken is, daalt. Dit verklaart ook de daling op de kosten.

Overige afwijkingen:

Naast de afwijkingen op de 2e lijnszorg zijn op onderstaande taakvelden ook de volgende afwijkingen verantwoord: Programmakosten sociaal domein (voordeel € 58.000), PGB's jeugd (voordeel € 234.000) en algemene voorzieningen jeugd (voordeel € 259.000).

Jeugdhulp begeleiding: nadeel € 294.000

Het nadelige resultaat op het taakveld jeugdhulp begeleiding bedraagt € 294.000. Hiervan heeft een nadelig saldo van € 352.000 betrekking op de 2e lijnszorg. Het overige voordelig saldo van € 58.000 heeft betrekking op de programmakosten voor het sociaal domein. Dit bedrag wordt, in lijn met voorgaande jaren, via de reserve meerjarige middelen, overgeheveld naar 2024.

Jeugdhulp behandeling: voordeel € 487.000

Het voordelige resultaat op het taakveld jeugdhulp behandeling bedraagt € 487.000. Hiervan heeft een nadelig verschil van € 6.000 betrekking op de 2e lijnszorg. Een voordelig saldo van € 234.000 wordt veroorzaakt door lagere uitgaven op de PGB's jeugd. Er hebben in 2023 minder verstrekkingen van ambulante en verblijf in PGB vorm plaatsgevonden dan was gebudgetteerd. Tevens is een voordelig saldo van € 259.000 zichtbaar bij de algemene voorzieningen jeugd, specifiek bij de bijdrage aan het Knooppunt. In 2023 is sprake van een onderbesteding van het budgettaire kader van het Knooppunt dat alle facturatie/contractmanagement taken jeugdhulp uitvoert. Dit komt onder andere door de krappe arbeidsmarkt, waardoor er vacatures waren, en het lager uitvallen van andere begrootte bedragen. Een gedeelte van dit restant van de bedrijfsvoeringskosten 2021 en 2022 en 2023, wil het Knooppunt jeugd reserveren voor een aantal projecten / functies in 2024 (w.o. de kosten die gemaakt gaan worden voor de vorming van een gemeenschappelijke regeling). Voorgesteld wordt om de kosten voor het aandeel Veenendaal in 2024, afgerond ad € 82.000 via de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2023 over te hevelen van 2023 naar 2024. Aan andere gemeenten in de jeugdhulpregio is hetzelfde verzoek gedaan,

Jeugdhulp dagbesteding: voordeel € 5.000

Het voordelige resultaat op het taakveld jeugdhulp dagbesteding bedraagt € 5.000.

Jeugdhulp zonder verblijf overig: nadeel € 1.035.000

Het nadelige resultaat op het taakveld jeugdhulp zonder verblijf overig bedraagt € 1.035.000.

Pleegzorg: voordeel € 663.000

Het voordelige resultaat op het taakveld pleegzorg bedraagt € 663.000.

Gezinsgericht: nadeel € 316.000

Het nadelige resultaat op het taakveld gezinsgericht bedraagt € 316.000.

Jeugdhulp met verblijf overig: nadeel € 2.617.000

Het nadelige resultaat op het taakveld jeugdhulp met verblijf overig bedraagt € 2.617.000.

Behandeling GGZ zonder verblijf: voordeel € 718.000

Het voordelige resultaat op het taakveld Behandeling GGZ zonder verblijf bedraagt € 718.000.

Crisis/LTA/GGZ-verblijf: nadeel € 582.000

Het nadelige resultaat op het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ verblijf bedraagt € 582.000.

Gesloten plaatsing: nadeel € 174.000

Het nadelige resultaat op het taakveld Gesloten plaatsing bedraagt € 174.000.

Jeugdreclassering: voordeel € 595.000

Het voordelige resultaat op het taakveld jeugdreclassering bedraagt € 595.000.

Beschermd wonen (voordeel € 832.000)

Eigen bijdrage Beschermd wonen voordeel € 99.000

De eigen bijdrage voor beschermd wonen vanuit het CAK is hoger dan begroot aangezien er in 2023 nog een nabetaling heeft plaatsgevonden over het boekjaar 2022.

Beschermd wonen voordeel € 1.351.000 en voor Beschermd thuis nadeel € 623.000

Een deel van het hier gerealiseerde voordeel dient als financiële dekking voor de beschermd thuis kosten (€ 296.000) welke in taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ zijn opgenomen.

Veenendaal ontvangt jaarlijks via de centrumgemeente Ede een vastgesteld budget voor Beschermd Wonen. Deze middelen worden ingezet om de ondersteuning voor inwoners vanuit Veenendaal met een indicatie voor Beschermd Wonen of Beschermd Thuis te bekostigen.

In 2023 zijn de Beschermd Thuis middelen voor een laatste keer aangevuld met een incidenteel budget van € 285.934,40 vanuit de oude centrumgemeente Amersfoort. Deze middelen waren ter dekking van de zorgkosten voor de groep inwoners met een Beschermd Thuis indicatie van voor 1 januari 2022. Vanaf 2024 vervalt deze afspraak en zal Veenendaal alle kosten voor Beschermd Thuis moeten dekken vanuit de middelen die zij jaarlijks vanuit Ede ontvangt.

Risico op dalen van inkomsten

Daarnaast spelen binnen het dossier Beschermd Wonen verschillende landelijke ontwikkelingen, en daarbij horende financiële onzekerheden. Op dit moment is nog onduidelijk of er een herberekening gaat plaatsvinden richting gemeenten als gevolg van de hogere cliëntenuitstroom dan verwacht naar de Wet langdurige Zorg (Wlz). Als dit het geval is, wordt het budget van de decentralisatie-uitkering lager voor gemeenten en wordt dit doorberekend in het budget voor Veenendaal.

Risico op stijgen kosten

Om de hogere toestroom naar de Wlz te remmen, is de toelating tot de Wlz heel beperkt. Dit kent voor Veenendaal een financieel risico, aangezien inwoners (langer) beroep doen op de Wmo. De verwachting is dat het prijspeil voor Beschermd wonen en Beschermd thuis vanaf 2025 met de nieuwe inkoop, met uitzondering van indexatie, ongeveer gelijk zal blijven.

Overige posten: voordeel € 5.000

Op de overige onderdelen binnen dit taakveld zijn geringe positieve afwijkingen zichtbaar voor een totaalbedrag van € 5.000.

Overige verschillen: nadeel € 6.000

Reservemutaties

Toevoegingen aan de reserves: nadeel € 58.000

In lijn met eerdere besluitvorming zijn de volgende toevoegingen aan de reserves, die afwijken van de begroting, verwerkt:

- Een storting van € 58.000 in de bestemmingsreserve meerjarige middelen van het resterende budget in 2023 van het opgave budget voor het programma 'Sociaal Domein'.